

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OBČINE VELENJE

26. oktober 1967 — LETO III. — ŠT. 18 (58) — Cena 30 par (30 S-din) — Poštšina plačana v gotovini.

RAZPRAVLJAJMO O OSNUTKU NOVEGA ZAKONA

Otroškemu varstvu se obeta napredek

Otroško varstvo... kamen spótkie in žolčnih razprav na prenekaterem sestanku. Zdaj se bodo hude razprave lahko umirile v iskanju tehtnih pripomb. V javno razpravo so namreč dali osnutek novega zakona o otroškem varstvu.

Prva izboljšava in konkretni obeti so v predvidenem povišanju prispevne stopnje za otroško varstvo od dosedanjega 1,8 odstotka na 2 odstotka. S predvideno rastjo osebnih dohodkov se bo zbralo precej več denarja, ki bi ga razdelili na otroške dodatke in na sklade za varstvene ustanove. V teh skladih bi v enem letu ostalo okoli 4 milijarde starih dinarjev. Republiška sekretarka za zdravstvo in socialno varstvo Majda Gaspari je na nedavni tiskovni konferenci povedala, da bi s tako materialno osnovo lahko v treh letih zvišali dosednji odstotek otrok zaposlenih staršev, v varstvu od 4 na 15 odstotkov. Iz navedenega sledi, da bi do 1970. leta vključili v varstvo 40.000 otrok. Ni veliko, nekaj pa bo le.

Novi zakon predvideva tudi ustanovitev novih občinskih — ali medobčinskih — in republiških skupnosti. Naloga teh bi bila, da bi sporazumno in v sklopu delovnih programov razdelili delo in denar. Republiška skupščina bi vsako leto posebej potrjevala njihove programe, skrbela za tipske projekte varstvenih ustanov, prevzela skrb za varstvo duševno prizadetih otrok itd.

O osnutku zakona bomo morali razpravljati tudi v naši občini. Morda je umestno opozorilo, da bi s razpravami pohliteli, ker ni na voljo dosti časa. Predvideno je, da bo republiška skupščina sprejela novi zakon o otroškem varstvu že decembra letos. Želimo, da bi o osnutku novega zakona v prihodnjih tednih večkrat spregovorili v vseh delovnih organizacijah, družbenopolitičnih organizacijah in na drugih posvetih. Osutek naj ne ostane zaprt v predalih. O njem moramo razpravljati povsod, ker nam ne sme biti vseeno kako bomo v prihodnje reševali otroško varstvo.

ZAPIS S SEJE OBČINSKE SKUPŠČINE

GOSPODARSTVO BO TREBA ZDRAVITI

Odborniki obeh zborov občinske skupščine so imeli 12. oktobra ponovno redno sejo. Poleg odbornikov občinske skupščine so bili na seji tudi zastopniki delovnih in družbenopolitičnih organizacij ter nekateri poslanci.

Največ časa so odborniki posvetili analizi periodičnih obračunov gospodarskih organizacij za prvo polletje 1967, ki jo je v obravnavo predložil svet za gospodarstvo. V tej analizi je ugotovljeno, da je gospodarstvo v jugoslovanskem merilu doseglo dokaj zadovoljivo stopnjo stabilizacije, ki se kaže v povečanem izvozu, postopnem zniževanju cen, ustavitvi naraščanja življenjskih stroškov, ugotovitvi vrednosti dinarja, povečanju deviznih rezerv itd.

Na poti do doseženega razvoja so ustvarjeni vsi pogoji za postopno naraščanje proizvodnje in proizvodnosti dela v pogojih stabiliziranega gospodarstva. Kljub tem dosežkom je v celotnem gospodarstvu še cela vrsta problemov, kot so neprestano naraščanje zalog, zmanjšanje akumulativnosti, nenehno povečanje osebnih dohodkov, katere bo moralo v prvi vrsti premagati samo gospodarstvo, če hočemo, da se bodo dosegli cilji gospodarske reforme.

Podatki gospodarjenja gospodarskih organizacij v naši občini v prvem polletju letosnjega leta kažejo, da je bil celotni dohodek sicer dosežen v enaki višini kot v prvi polovici lanskega leta, da so materialni stroški narastli za 9 %, da je čisti dohodek za razdelitev na sklade in osebne dohodke manjši za 12 %, da so izplačani osebni dohodki na zaposlene večji za 1 % in da je skupno število zaposlenih v občini letos za 4 % manjše kot je bilo lani. Povprečni mesečni osebni dohodki letos so bili 893 N-dinarjev, lani pa 885 N-dinarjev. Razmerje med sredstvi za osebne dohodke ter med ostankom dohodka in sredstvi za stanovanjsko izgradnjo je znašalo v lanskem prvem polletju 76 : 24, dočim se je letos to razmerje poslabšalo in znaša le še 81 : 19 v korist osebnih dohodkov. Doseženi dohodek ni zadoščal za kritje izplačanih osebnih do-

hodkov pri gostinskih podjetjih Kajuhov dom v Šoštanj in Paka v Velenju. Izguba zaradi preveč izplačanih osebnih dohodkov znaša skupno pri obeh podjetjih 11.400.000 starih dinarjev. Pri tem je treba pripomniti, da je vso izgubo gostinskega podjetja v znesku 4.300.000 starih dinarjev prispodarilo podjetje Sloga, ki se je 1. julija priključilo temu podjetju.

Lani je bilo povprečno zaposlenih v gospodarstvu 7.671 delavcev, letos pa le 7.330. Terjatve do kupcev so letos kar za 34 % večje kot so bile lani. Vplačana amortizacija se je sicer povečala za 14 %, vendar je to mnogo premalo, če upoštevamo, da se je s 1. 1. 1967 vrednost vseh osnovnih sredstev vskladila s sedanjimi cenami in da imajo gospodarske organizacije možnost obračunavati amortizacijo po višjih stopnjah kot so predpisane, da bi na ta način zbrale čimveč sredstev za modernizacijo in rekonstrukcijo svojih objektov in naprav.

V prvem polletju letos opazamo pri gospodarskih organizacijah vse večje razlike v višini osebnih dohodkov. V sistemu samoupravljanja in tržnega gospodarstva se delitev ne ravna po količini vloženega dela, temveč po količini družbeno priznanega dela. Zaradi tega bi se morali znižati dohodki v primerih, v katerih se rezultati večjih prizadevanj kažejo zgolj v večjih zalogah gotovih proizvodov, ki jih je mogoče plasirati le po nižjih cenah ali pa sploh ne. Le redke so gospodarske organizacije, ki upoštevajo smernice resolucije o izvajanju gospodarske politike v letu 1967, v okviru katerih naj bi bila delitev osebnih dohodkov v skladu z rastjo produktivnosti dela, poslovnimi rezultati ter potrebami dolgoročnejšega razvoja delovnih organizacij.

(Nadaljevanje na 2. strani)

**LASTNIKI AVTOMOBILOV
POCENI LAHKO KUPITE GARAŽO !**

Splošno gradbeno podjetja Vegrad in komunalno obrtni center Velenje bosta gradila

garažno hišo tipa »Triplex«

- Objekt bo postavljen na prostoru pod šolo Miha Pintar-Toledo. Hiša bo imela 60 do 120 garažnih oddelkov za avtomobile in bo zgrajen do 30. junija 1968.
- S kupoprodajno pogodbo je možen individualni nakup boksa, ki stane ca. 600.000 starih dinarjev.
- Plačilni pogoji: 50 odstotkov pri podpisu pogodbe, ostalo ob prevzemu.
- Ko bodo zbrali minimalno število prijavljenih interesentov (najmanj 60), bodo začeli sklepati pogodbe.
- Prijave sprejema takoj Vegrad. Tu so tudi načrti, ki jih lahko vsakdo pogleda.

Zgrajeno garažno hišo pa bo vzdrževal komunalno obrtni center.

DAN MRTVIH

1. november – dan, ko se bomo tiho spomnili njih, ki so živeli in umrli, da živimo mi danes srečni in svobodni.

Med letom večkrat pozabljeni bodo na ta dan zopet med nami. Odšli bomo h grobovom in spominskim obeležjem. Sklonili se bomo in prižgali lučico v njihov spomin.

Tiho bomo obstali, potočili solze in grobove zasuli s cvetjem. Zasuli s cvetjem, ki oživilja pogled in spomine.

Praznik belih krizantem je 1. november. Zato bomo zasuli z njimi v tih spomin vse, ki jih ni več med nami. V spominu pa bomo na ta dan vendar z njimi, ki so nam bili dragi... V nas živijo še dalje. Spomin na njih je nepozaben.

PRED LETNO KONFERENCO OBČINSKE ORGANIZACIJE
ZVEZE MLADINE

V SAMOUPRAVNIH ORGANIH JE PREMALO MLADIH

Mladi iz velenjske občine se pripravljajo na letno konferenco svoje organizacije. Na zadnjem plenumu občinskega komiteja ZMS so se dogovorili, da bodo imeli konferenco 7. novembra.

Do takrat bodo še nekateri mladinski aktivni izpolnili osnovno dolžnost, da bodo izvolili nova vodstva in se dogovorili o delu v prihodnjem mandatnem obdobju. Pripravljajo pa tudi listo možnih kandidatov za novi občinski komite Zveze mladine.

In kata osnovna vprašanja bodo obravnavali mladi na občinski konferenci? **STEFAN DOLEJŠI**, sekretar občinskega komiteja ZMS je povedal, da bodo najprej spregovorili o vključitvi mladih v samoupravne procese. »Mladino moramo pripraviti za aktivno delo v delavskih svetih,« je dejal sekretar Dolejši. »Zadnjič čas smo postali na tem področju pasivni. Število mladih v samoupravnih organih je premajhno. Naj povem nekaj konkretnih podatkov: v Vegradu ni nobene mladince starega do 25. leta v delavskem svetu, v usnjarni, kjer imajo 39. članski delavski svet, sta v njem samo dva mladince, v komunala-

no obrtnem centru so 4 mladi člani delavskega sveta itd. Tudi drugod ni nič boljše. Največ mladih samoupravljalcev je v tovarni gospodinjstve opreme, kjer je 52 odstotkov mladine v samoupravnih organih.«

Stefan Dolejšl pravi, da bodo na mladinski konferenci govorili tudi na zaposlovanju. Toda res samo govorili, ker mladinska organizacija po njegovem mnenju ne more bistveno vplivati na nezaposlenost. Na problem lahko organizacija le opozarja in postavi politična izhodišča.

Največ pa lahko prispevajo na področju izobraževanja. V občini je precej deklet in fantov, ki nimajo osemletke, 490 starih do 25. leta, nima v tovarni gospodinjske opreme zaključnega osemletnega šolanja. To je podatek, ki dovolj zgovorno opozarja, da bodo morali v mladinski organizaciji resno poprijeti za delo.

ŠTEFAN DOLEJŠI, sekretar
občinskega komiteja ZMS

DELOVNI NAČRTI

ŠIBKA TOČKA PRI DELU SOCIALISTIČNE ZVEZE

IZVRŠNI ODBOR OBČINSKE KONFERENCE SOCIALISTIČNE ZVEZE JE PRIPRAVIL ENODNEVNI SEMINAR ZA PREDSEDNIKE IN TAJNIKE KRAJEVNIH ORGANIZACIJ IZ VELENJSKE OBČINE.

Razgovor o vlogi in nalogah SZDL v prihodnjem obdobju je vodil predsednik občinske konference SZDL MILAN ŠTERBAN. Razlaganje pa je

neposredno pozel z organizacijskimi in metodičnimi vprašanji pri delu organizacije SZDL. V prihodnji številki našega lista bomo objavili intervju s tovarišem Šterbanom o konkretnih nalogah Socijalistične zveze v velenjski občini. Vsebinsko razgovora bomo navezali na njegove ugotovitve, ki jih je povedal na seminarju. Zato bomo danes pisali več o razpravi in zaključkih seminarja.

Razprava je s koleske potekala. ● O organiziranosti članstva in o delitvi dela med krajevno skupnostjo in krajevnim odborom SZDL je razpravljali IVAN STROPNIK, predsednik krajevnega organizacije SZDL iz Raven. Po njegovem mnenju na vasi Socialistična zveza ne najde dela vzporedno s svetom krajevnega skupnosti. Pobiranje članarino poročajo. Predlagal je, da na občinska skupščina obvesti krajevne odbore, kako prihajajo odborniki na seje. ● STANE JELEN, predsednik krajevnega odbora SZDL Topolšica, je govoril o kadrovskih težavah na vasi. Težko je izvoliti krajevni odbor, ki bi kot celota nekaj predstavljal. Največ še vedno delata predsednik in sekretar.

● Na vseh področjih so člani in odborniki nedelavni, je povedal AVUGUST VOHAR, sekretar krajevnega odbora SZDL Šoštanj. Ko je organizacijsko-politična komisija pri občinski konferenci preučila ta pojav, se je odločila za ustanavljanje sekcij. Te bi morale strpno in počasi uvajati v naše delo. Mnenja je bil, da bi morala imeti vsaka krajevna organizacija svoj delovni načrt. Sprejete programe pa morajo krajevni odbori tudi uresničevati. Če člani zahtevajo stvarne odgovore, se mora krajevni odbor zavzeti, da jim bodo stvari jasno in odkrito razložene.

● Razumljivo je, da je uspeh dela določen organizacije odvisen od iznajdljivosti ljudi, ki to organizacijo vodijo, je dejal BRANKO PRIMOŽIC, predsednik krajevne organizacije SZDL Šoštanj. Če je izrečena ugotovitev pravilna, potem se moramo vprašati, ali je odbor sestavljen iz ljudi, ki so kos vsem nalogam. Bistveno vprašanje je sodelovanje družbene inteligence.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Seja Občinske skupščine Velenje

Mnogo so odborniki občinske skupščine razpravljali o nadaljnjih perspektivah rudnika lignita Velenje in TE Soštanj, saj je razvoj celotne občine v prvi vrsti odvisen od teh dveh podjetij, v prvi vrsti pa od tega, ali se bo začelo z gradnjo tretje faze soštanjske elektrarne z močjo 275 MW ali ne. O tem je na seji obširno poročal Lojze Ribič, direktor TE Soštanj.

Na predlog sveta za gospodarstvo je občinska skupščina sprejela naslednje sklepe:

● Glede na ugotovljeno splošno nezadovoljivo stanje gospodarstva v občini, občinska skupščina priporoča vsem samoupravnim organom v gospodarskih organizacijah, da bi temeljito proučili stanje v lastni organizaciji in podvzeli vse ukrepe, da bi se stanje izboljšalo.

Samoupravne organe se še posebej opozarja na naraščanje materialnih stroškov oziroma porabljenih sredstev, v katerih se skrivajo največje rezerve, saj predstavljajo porabljenega sredstva kar 70 % doseženega celotnega dohodka. Nadalje se samoupravne organe ponovno opozarja, da mora biti delitev osebnih dohodkov v skladu z doseženo produktivnostjo dela, poslovnimi rezultati ter potrebami dolgoročnejšega razvoja delovnih organizacij. Ugotovljamo namreč, da nekatera podjetja kljub poslabšani prodaji in naraščajočim zalogam, zvišujejo osebne dohodeke — popolnoma razumljivo, v škodo skladov, ne da bi imela pred očmi dejstvo, da utegne biti prihodnost spričo doslednosti pri izvajanju kreditno-motornetnih restrikcij in neugodnega razvoja tržne situacije še težavnejša kot sedanjost. Glede na to, da se akumulacija v gospodarstvu znižuje, se zmanjšujejo tudi možnosti modernizacije proizvodnih zmogljivosti, katero bodo gospodarske organizacije prisiljene izvesti zaradi tržnih razmer. Za najetje morebitnih bančnih kreditov bo nujno potrebna ustrezna lastna udeležba podjetij, zato bodo morale gospodarske organizacije storiti potrebne ukrepe za zvišanje svoje akumulativnosti tudi ob morebitnem zmanjševanju osebnih dohodkov, če ti ne bodo v skladu z doseženo ravni produktivnosti, predvsem pa je treba iskati rezerve v zniževanju poslovnih stroškov.

● K hitrejši preobrazbi gospodarstva lahko v veliki meri prispeva tudi smotrna politika bank. Zato se bodo s komunalno banko na našem območju temeljito proučila vprašanja kreditiranja in poleg splošnih pogojev določili tudi posebni pogoji, pod katerimi bo banka dajala kredite gospodarskim organizacijam, da bo tako tudi po tej strani zagotovljen začetni razvoj v občini.

● Glede na to, da doseženi rezultati gospodarjenja v letu 1966 in v I. polletju 1967 niso v skladu s predvidenimi srednjeročnega plana za obdobje 1966—1967 in glede na to, da z ozirom na sedanje razmere tudi v prihodnjih letih ni pričakovati predvidene stopnje gospodarske aktivnosti, se bo srednjeročni plan ponovno proučil in se pri reviziji plana upoštevalo stanje, v katerem se gospodarstvo danes nahaja in objektivne možnosti za njihov nadaljnji razvoj.

Ponovno se ugotavlja, da ni mogoče predvideti nadaljnjega realnega razvoja energetike na našem območju, dokler ne bo izdelana dolgoročna energetska bilanca, ki naj bi nakazala projekcijo porabe po količini in vrstah energije in v okviru katere bi našla svoje mesto tudi elektrarna Soštanj in rudnik lignita Velenje. Glede na to, da predstavlja vrednost proizvodnje elektrarne in rudnika okoli 60 % vrednosti celotne industrijske proizvodnje v občini, je razumljivo, da so za postavitev realnega občinskega plana nujno potrebni bolj jasni pokazalci o nadaljnjem razvoju teh dveh

gospodarskih organizacij. Zato se vztraja na stališču, da se merodajnim republikanem organom postavi zahteva po izdelavi energetske bilance.

Nadalje je potrebno v okviru gospodarskih organizacij na našem območju temeljito proučiti možnosti za uvajanje proizvodnje tistih artiklov in storitev, ki jih TGO Gorenje danes išče in nabavlja širom Slovenije in izven naših meja. Možnost uvajanja nove proizvodnje je treba proučiti pri tistih organizacijah, ki imajo za to pogoje oziroma tam, kjer se lahko potrebni pogoji ustvarijo. Uvajanje nove proizvodnje in prilagajanje proizvodnje potrebam tržišča, je zlasti potrebno v sedanjih razmerah, ko ugotavljamo, da gospodarske organizacije proizvajajo ne glede na potrebe tržišča in kopičijo nekurantne proizvode na zalogo.

Ker se tudi na področju gostinstva in turizma kaže, da doseženi rezultati niso v skladu s predvidenimi srednjeročnega plana razvoja, se zadalži turistične organizacije, da ponovno proučijo problematiko na tem področju in predvidijo realne možnosti za nadaljnji razvoj.

Za spremembo občinskega srednjeročnega programa razvoja je imenovana posebna komisija, ki bo ob sodelovanju z delovnimi organizacijami in občinskimi upravnimi organi izvedla to nalogo.

IZGUBA V SKLADIH ZDRAVSTVENEGA ZAVAROVANJA NARAŠČA

Se bolj kot na področju gospodarstva pa je trenutni položaj nezadovoljiv glede trošenja sredstev skladov zdravstvenega zavarovanja pri komunalni skupnosti socialnega zavarovanja delavcev Ravne na Koroškem, kamor spada tudi naša občina. Kot je znano, je bila v začetku letošnjega leta odmerjena stopnja prispevka zdravstvenega zavarovanja v višini 5 % od bruto osebnih dohodkov. Ta stopnja je bila nižja od prejšnjih 7 %, da bi tudi zmanjšana poraba na področju zdravstva, manj obremenjevala sredstva, ki jih ustvarja gospodarstvo in tako prispevala svoj delež k uspehu reformnih prizadevanj. Sedaj moramo ugotoviti, da se poraba sredstev zdravstvenega zavarovanja ni vskladila z razpoložljivimi sredstvi. Pa ne samo to, to neskladje se ne prestopa več, saj je znašal primanjkljaj skladov zdravstvenega zavarovanja Ravne na Koroškem meseca januarja le 346.000 starih dinarjev, konec junija pa že 273 milijonov starih dinarjev. Primanjkljaj, ki je nastal v prvi polovici letošnjega leta, ni nastal zato, ker predvideni dohodki niso bili doseženi, saj so bili skupni predvideni dohodki realizirani s 47,7 %, kar pomeni, da so bili le 2,3 % pod planskim zneskom.

Primanjkljaj je nastal predvsem zaradi presežanja predvidenih izdatkov sklada, saj so bili izdatki za zdravstveno varstvo preseženi kar za 69,3 %, izdatki za ostale oblike socialne zaščite, ki se plačujejo iz skladov zdravstvenega zavarovanja pa za 30,7 %. Od skupnega primanjkljaja komunalne skupnosti socialnega zavarovanja Ravne na Koroškem odpade na območje zdravstvenega centra Velenje skoraj 170 milijonov starih dinarjev ali 62,2 % celotnega primanjkljaja. Ta primanjkljaj pa se je koncem septembra še povečal na 198 milijonov. Letos ni mogoče pričakovati kakšnega povečanja osebnih dohodkov v gospodarstvu in zaradi tega tudi ne povečanja dohodkov za zdravstveno zavarovanje, ki se zbirajo prav iz osebnih dohodkov. Edina rešitev za nastali položaj je znižanje izdatkov za zdravstveno varstvo in vskladitev teh izdatkov z dotokom sredstev. Največji vpliv na trošenje sredstev in na njihovo racionalno uporabo pa ima zdravstvena služba, ki lahko mnogo stori, da se bo potrošnja sredstev za zdravstveno zavarovanje zmanjšala in da bodo posamezniki kljub temu lahko uveljavljali svoje pravice, ki jim pripadajo po zakonu. Skupščina komunalne

skupnosti socialnega zavarovanja pa bo morala proučiti realnost sedanjih nadomestil za bolezensko odsotnost nad 30 dni in opraviti revizijo nadomestil, ki jih prejema invalidi II. in III. kategorije zaradi manjših osebnih dohodkov na drugem delovnem mestu.

Nastali primanjkljaj bo potrebno kriti po določbah zakona o zdravstvenem zavarovanju. Po tem zakonu se za kritje primanjkljaja najprej porabijo sredstva rezervnega sklada, če pa ta sredstva ne zadostajo, pa se predpiše izredni prispevek, katerega plačajo zavarovanci iz svojih osebnih dohodkov. Sredstva rezervnega sklada so bila porabljena za kritje primanjkljaja lanskega leta, tako da ostaja za kritje letošnjega primanjkljaja le druga možnost.

Zaradi navedenega priporoča občinska skupščina, da bi Zdravstveni dom Velenje zavzel vse možne ukrepe, da se v naslednjih mesecih izdatki sklada zmanjšajo oziroma vskladijo z dohodki, da ne bi bilo potrebno uvesti izrednega prispevka zavarovancev, saj so realni osebni dohodki še itak nižji, kot so bili v obdobju pred reformo. Poleg tega pa je treba opozoriti vse delovne organizacije o višini zneska, ki bi ga posamezni delovni kolektiv glede na število zaposlenih oziroma število aktivnih zavarovancev moral plačati iz neto osebnih dohodkov, če bi uvedli izreden prispevek.

NOV ODLOK O PRIZNAVALNINAH IN DIJAŠKI POMOČI BORCEM NOV

Občinska skupščina je na tej seji obravnavala in sprejela tudi predlog upravnega odbora sklada za zadeve borcev NOV in občinskega odbora združenja borcev NOV za izdajo novega odloka o priznavalninah in dijaški pomoči. S tem odlokom je dana pravica do priznavalnine poleg borcev NOV, ki žive v težkih socialnih razmerah, tudi prostovoljcem — borcem za severno mejo v letih 1918 do 1919. Poleg tega so z odlokom precizneje določeni pogoji za priznanje priznavalnine in dijaških pomoči. Odlok bo objavljen v občinskem uradnem glasilu.

NADALJEVANJA S 1. STRANI

Seminar za vodstva SZDL

Ta bi morala sodelovati pri delu SZDL, če hočemo čimbolj usposobljeno obravnavati in članom posredovati probleme. Zato moramo najti način, kako bomo pritegnili k sodelovanju one, ki imajo vse lastnosti, da bi lahko prispevali svoj delež k boljšemu delu organizacij in društev.

● Socialistična zveza mora biti organizacija, ki bo spodbujala vsa družbena dogajanja, je povedal JOZE VEBER, sekretar občinske konference SZDL. Pogovoriti se moramo, kako bomo vključili v družbeno življenje tiste ljudi, ki so sposobni delati v organizacijah in društvih. Navaja, kako, so se komunisti v dosedanjem delu zapirali v svojo organizacijo in bili v njej aktivni. Prav malo jih je zanimalo, kaj in kako delajo druge organizacije in društva.

● STEFAN DOLEJSI, sekretar občinskega komiteja ZMS meni, da bi morali imeti pri kadrovanju izhodišče v mladinski organizaciji. Mladino bi morali v večjem številu angažirati pri delu Socialistične zveze.

● LJUBAN NARAKS, član izvršnega odbora občinske konference SZDL je govoril o informiranju občanov. Informiranje se je odvijalo po različnih kanalih, informacije pa niso bile vedno najbolj točne in so bile včasih obarvane z določenimi negativnimi ozadiji. Zato bi morali začeti kompleksneje reševati načine obveščanja. Ni samo naloga ljudi, ki delajo pri tisku in drugih sredstvih obveščanja, da skrbijo sami za informiranje. Družbenopolitične organizacije v občini morajo biti v enaki meri zavzete, kako bodo občani obveščeni. Važen je izvor informacije. Zato smatra, da bo naloga sekcije za tisk in propagando pri občinski konferenci SZDL večstranska.

Ta sekcija bo morala pripraviti verodostojno gradivo in v občini poiskati aktualnost. Tudi ugotavljanje javnega mnenja bo področje dela te

sekcije. Ponavadi ostajamo še vedno pri najpogostejši obliki informiranja, pri sestanku in predavanju. Poleg teh pa se bodo morala vodstva družbenopolitičnih organizacij vse bolj posluževati tudi drugih, bolj učinkovitih oblik obveščanja. Ko je govoril o krajevnem časniku, je povedal, da je ta še vedno premalo izkoriščen družbenopolitični mobilizator in informator.

Na seminarju so po razpravi, v kateri so sodelovali tudi nekateri drugi udeleženci, sprejeli sklepe z določenimi nalogami SZDL v prihodnjem obdobju. Krajevni odbori bodo s pomočjo sekcije za mednarodne odnose pri občinski konferenci SZDL priredili razgovore o aktualnih mednarodnih političnih odnosih. Ugotovili so tudi, da delo krajevnih odborov SZDL brez delovnih programov ne more biti uspešno. Zato so se dogovorili, da bodo vsi organi SZDL takoj sprejeli svoje delovne načrte. Krajevni odbori SZDL bodo tudi proučili, za katera področja družbenega življenja bodo ustanovili sekcije. Čeprav je glasilo občinske konference SZDL Saleški rudar najbolj razširjen časnik v naši občini, ga krajevne organizacije SZDL premalo koristijo za obveščanje o dogodkih, problemih in prireditvah v svojem kraju. Zato naj bi v odboru določili člana, ki bo stalno povezan z uredništvom lista.

Podrobno informacijo o reorganizaciji zdravstvenih služb ter o pripravah na sprejem novega zakona o zdravstvenem zavarovanju kmetov je dal upravnik velenjske podružnice komunalnega zavoda za socialno zavarovanje IVO BLEKAC.

V popoldanskem delu seminarja pa je generalni direktor RTV Ljubljana BORIS MIKUS seznanil člane vodstev SZDL z aktualnimi mednarodnimi in političnimi odnosi in vlogi ter aktivnosti Jugoslovije v prizadevanju za njihovo mirno rešitev.

Nesreče

VOZNICO JE ZANESLO

Marija Rojc je v nedeljo 24. septembra vozila osebni avtomobil MB 235-30 iz Pake proti Velenju. Na železniškem prehodu v Saleku je voznico zaradi neprimerne hitrosti zaneslo. Avtomobil je zapeljal s ceste in se je ta prevrnil. Drugih posledic kot, da je na avtomobilu nastala škoda za blizu 5.000 N-dinarjev, ni bilo.

PO NESRECI JE ZBEZAL

Usodnega dne, ponoči ob 23.30, se je kolesar Herman Verhovnik peljal iz Završ proti Paki. Za njim je po cesti pripeljal tovornjak. Kolesarja je zadel tako močno, da je kolesar umrl na kraju nesreče. Voznik tovornjaka pa je odpeljal naprej, ne da bi ponesrečenemu v nesreči pomagal.

Kasneje so ugotovili, da je v tem času peljal proti Velenju le JOSIP CAR iz Zagreba avto-cisterno z reg. št. ZG 524-58. Čeprav so vozniku dejanje dokazali, ta še vedno trdi, da ni poškodoval Hermana Verhovnika. Zadevo še raziskujejo.

KARAMBOLIRAL

UKRADENI AVTOMOBIL

Neznanec je 14. oktobra pozno ponoči ukradel izpred hotela Pake osebni avtomobil z mariborsko registracijo in se z njim odpeljal proti Sloveni Gradcu. V Saleku pri hiši št. 1 je zapeljal čez desni rob, podrl vrtno ograjo, nato pa zapeljal preko desnega roba ceste v jarek, kjer je pustil karamboliran avtomobil. Storičca še niso našli. Škode na avtomobilu pa je za okoli 4.000 N-din.

VOZNIK TOVORNJAKA

SE NI PREPRIČAL

CE LAHKO PREHITEVA

Ne da bi nakazal spremembo smeri in se prepričal, če lahko prehiteva, je voznik tovornjaka Vinko Grobelnik začel v Crnovi prehitevati drug tovornjak. Njega pa je v tem času prehiteval dostavni avto CE 165-74, ki ga je vozil Ludvik Kolar. Da bi se izognil trčenju, je Kolar zapeljal na travnik. Poškodovan je bil le avtomobil.

Oktobrska revolucija je bistveno poglobila in pospešila krizo kapitalistične družbe. Socializem vse bolj postaja svetovni proces in praksa narodov, ne samo v državah, ki so šle po poti socialistične graditve, temveč prodira v družbene odnose tudi številnih drugih držav ter postopoma spreminja njihovo družbeno bit. Ta proces se kaže v uspehih, ki ga dosegajo pri svoji graditvi in napredovanju socialistične države in v stalni krepitvi položaja delavskega razreda ter drugih naprednih sil v mnogih kapitalističnih državah. Eden od najpomembnejših izrazov tega procesa je protikolonialna revolucija, ki je zrušila številne kolonialne sisteme in postavila vrsto novih neodvisnih držav. Današnja poslanica Oktobra pa je v skupnem boju z vsemi naprednimi silami sveta proti imperializmu, proti vojni ter za zmago miru in socializma.

ZADNJE DNI PO SVETU

Vse napredne sile sveta te dni svečano proslavljajo 50. letnico Oktobrske socialistične revolucije. Kolikor dlje so slavni dnevi oktobra 1917, toliko svetlejši in veličastnejši je v naših očeh podvig delavcev, kmetov, vojakov in mornarjev, ki so pod vodstvom boljševikov in Lenina, vrgli oblast fevdalcev in kapitalistov. Pot k zmagi proletarske revolucije je pokazala teorija znanstvenega marksizma, katerega največji utemeljitelj so K. Marx, F. Engels in V. I. Lenin. Le-ti so analizirali zakonitosti družbenega razvoja, odkrili najostrejša protislovja kapitalizma in dokazali nujnost njegovega propada. Pokazali so, da je delavski razred tisti, ki bo pod vodstvom revolucionarne partije, v povezavi z delavskimi množicami, obrčunal s kapitalizmom in utrdil socializem. Napovedi so se oktobra 1917. leta uresničile. Kadarkoli se spomnimo tega herojskega dogodka, ko se je nad carsko Rusijo povzpela zmagovita rdeča zastava, se v mislih povrnemo v slavno preteklost.

Na sestanku CK RSSDP (boljševikov) 29. oktobra 1917 je bila osvojena Leninova resolucija o oboroženi vstaji. Lenin je takrat govoril: »Čakati se ne sme, ker se s tem lahko izgubi vse. Vlada koleba, treba jo je za vsako ceno potolči do kraja. Oklevanje v akciji pomeni isto kot smrt!«

Rdečegardisti, vojaki in mornarji, več kot 200.000 ljudi, je odšlo v borbo, 6. novembra 1917. leta. Križarka Avrora je svoje topove uperila proti Zimskemu dvorcu, poslednjemu oporišču začasne vlade in junckerjev, proti zadnji trdnjavi carskega samodržstva. Ob

zori 8. novembra je Zimski dvorec padel, zmagoslavje je bila kronana oborožena vstaja.

Buržoazni preroki niso verjeli v zmago revolucije in napovedovali, da bo nova država propadla. Samo dva dni po zmagi revolucije se je začel upor kontrarevolucionarjev, toda zmagoviti pohod sovjetske oblasti je dobil popolno podporo v širokih ljudskih množicah in tako so bili zadnji upi reakcionarne buržoazije pokopani.

50 LET VELIKE OKTOBRSE SOCIALISTIČNE REVOLUCIJE

Oktober je v praksi pokazal sposobnost delovnih ljudi, da prevzamejo oblast in da jo izkoristijo za uresničitev svojega družbenega ideala, da sami krojijo svojo usodo in da razvijajo nove oblike državnega in družbenega življenja ter nove socialistične družbene odnose.

Mednarodno vrednost oktobra je V. I. Lenin na kratko nakazal v naslednjem stavku: »Led je prebit, pot odprta, postavljen je smerokaz.« Predvidel je, da bo revolucionarni val, ki se je sprožil v Sovjetski zvezi, pokazal pot ostalim delavcem in kmetom po svetu k svetlejši prihodnosti.

V petih desetletjih je delo oktobrske revolucije prešlo skozi vsestransko zgodovinsko preizkušnjo in pokazalo svojo moč in naprednost idej marksizma-leninizma. Delavstvu SZ

se je posrečilo v pol stoletja spremeniti svojo deželo iz zastarele v eno najbolj razvitih. Dosegli so zgodovinsko pomembne pridobitve v materialni proizvodnji in v kulturnem ustvarjanju. Revolucija je zmagala v državah s številnimi narodi in narodnostmi in začela novo obdobje mednarodnih odnosov na podlagi enakopravnosti, kar je močno vzpodbudilo narodnoosvobodilna in protikolonialna gibanja v svetu za svobodo, neodvisnost in družbeni napredek. Ideje o boju za mir, enakopravnosti med narodi in državami, o miroljubni koeksistenci, pa so prinesle nova načela v mednarodne odnose.

... IN DOMOVINI

PREDSEDNIK TITO PRE-REZAL TRAK — Predsednik SFRJ Josip Broz-Tito je prejšnji petek simbolično prerezal trak in s tem spustil v obratovanje najmodnejšo železarno v Jugoslaviji. Začetna zmogljivost železarne Skopje je 300.000 ton jekla. V drugi fazi bo železarna že proizvedla 600.000 ton, leta 1971 pa bo dosegla zmogljivost milijon ton jekla na leto. Skopska železarna je moderen objekt.

PRIPRAVE ZA VIII. ZASEDANJE CK ZKJ — Predsedstvo in izvršni komitej sta sklenila, da bo osma seja CK ZKJ sredi novembra letos v Beogradu. Na njej bodo obravnavali sklepe o aktualnih idejnih in političnih problemih v se-

danji fazi uresničevanja gospodarske in družbene reforme.

JUGOSLOVANSKA DELEGACIJA NA PROSLAVI V MOSKVI — SFRJ in ZKJ bo na proslavi 50-letnice oktobrske revolucije v Moskvi predstavljala naslednja delegacija: Josip Broz-Tito, Mijalko Todorović, Krste Crvenkovski in Nijaz Dizdarević.

PRVI KLUB OZN V SLOVENIJI — Prvi slovenski klub OZN so pred desetimi leti ustanovile ptujske tabornice. 2. septembra 1958 se je ustanovila Organizacija klubov OZN kot specializirana dejavnost v taborniških organizacijah.

ZA IN PROTI ŠIRŠEMU DELAVSKEMU SVETU

PODJETJE SE MEHANIZIRA • RASTLINJAK POSTAL RENTABILEN • O USTANOVITVI ŠIRSEGA DELAVSKEGA SVETA SE NI ODLOČENO.

Velenjski komunalni obrtni center je zelo pisano podjetje. Kolektiv, ki šteje z vajenci in honorarnimi močmi 190 ljudi, se ukvarja s čisto obrtno dejavnostjo, z vrtnarstvom, vzdrževanjem cest, odvozom smeti, upravlja vodovod, skrbi za zelenice in drugo.

RASTLINJAK JE POSTAL RENTABILEN

Kaže, da je bila odločitev, da rastlinjak prevzame komunalni obrtni center, dobra zamisel. Novemu vodstvu je uspelo uvesti rentabilno poslovanje, kar spet kaže, koliko je uspeh nekega obrata oziroma podjetja odvisen od vodstva.

Bistvena sta bila predvsem dva ukrepa: omejitve proizvodnega programa na paradižnik, asparagus in krizanteme, drugi ukrep pa je bilo zmanjšanje števila zaposlenih od 13 na 6 oseb obenem z uvedbo učinkovitega sistema nagajevanja.

Ljudje v rastlinjaku resda krepko delajo, zato pa tudi dobro zaslužijo. Dosegajo povprečje 94.000 starih dinarjev, kar je precej nad povprečjem podjetja. Lani so ustvarili za 5 milijonov din skladov, pravi pa, da rentabilno poslujejo tudi letos. Delavci so plačani od ustvarjenega dohodka, upoštevajo pri tem vloženo delo po številu ur.

KROJACI KREPKO KONKURIRAJO

Razen s frizerstvom se ukvarjajo tudi s krojaštvom ki zaposluje nad 40 ljudi. Gre za eno izmed redkih delavnic družbenega sektorja, ki tudi pri delu po meri uspešno konkurira. Pod sposobnim vodstvom Marjana Gabrška si je krojaški kolektiv močno razširil krog naročnikov uslug. Na delo po meri odpade okrog 60 odstotkov vseh storitev, tako da so naročila konfekcije v manjšini. Povprečni zaslužek v višini nad 75.000 dinarjev sodi med višje v tej stroki.

MEHANIZACIJA ZA KOMUNALNE STORITVE

V zadnjem času so se pri komunalnem obrtnem centru odločili, da se opremijo tudi s težjo mehanizacijo. Kupili so že buldožer in valjar (nudijo tudi usluge drugim), v načrtu pa imajo še nabavo traktorja unimoga s številnimi priključki za opravljanje zimskih služb.

V velenjskem krojaškem salonu vam izdelajo moško obleko po meri za 18.000 S-din. Znatno ceneje kot v Celju (od 24 do 32 tisoč) ali v Ljubljani (nad 25 tisoč). Na fotografiji: maneken na reviji. Modno oblačilo so izdelali v krojaškem salonu.

be (pluženje snega), za dela na cestah (greder) in druge. Računajo, da bodo s to mehanizacijo lahko pocenili dela pri vzdrževanju lokalnih cest, močno pa se bo povečala tudi storilnost.

Mehanizacijo kupujejo predvsem z lastnimi sredstvi, z ustvarjenimi skladi svojih dejavnosti. Sklade imajo sicer skupne, vendar pa evidentirajo, koliko sredstev vloži posamezna enota. Kakor je poudaril direktor Rudi Mavser, obravnavajo posebej dohodek, ki ga dobijo od vodovoda in kanalizacije. Ta sredstva v celoti namensko vračajo v ti dve komunalni dejavnosti. Potrebe po razširjanju vodovodnega in kanalskega omrežja z intenzivno zasebno gradnjo naraščajo. Ko se bodo potrebe po

pitni vodi z nadaljnjim razvojem mesta povečale, bodo v bližini sedanjih izvirov uredili nova zajetja, medtem ko je nov glavni cevovod že grajen za potrebe bodočega Velenja s 35.000 prebivalci.

ALI USTANOVITI ŠIRŠI DELAVSKI SVET?

Glede ustanovitve širšega delavskega sveta, v katerem bi bili zastopani člani družbene skupnosti, imajo po besedah direktorja nekatere pomisleke, čeprav zakon predvideva take svete. Gre za svet, ki bi obravnaval komunalno dejavnost. Kaže, da malce dvomijo v učinkovitost. Bolj so za to, da redno poročajo svetu za komunalo, ki obravnava tudi program.

Menim, da bi o tej zadevi še kazalo razmisliti. Ker že gre za dejavnost, za katero je močno zainteresirana širša skupnost, bi bilo stališče takega sveta vendarle koristno napotilo za še bolj uspešno reševanje komunalnih zadev.

J. V.

Disciplinske kazni RLV:

Izrečeni zadnji javni opomini

Višje delavsko razsodišče pri centralnem delavskem svetu rudnika lignita Velenje je sredi meseca oktobra na javni ustni disciplinski obravnavi razpravljalo o nekaterih hujših kršitvah delovne dolžnosti članov njihove delovne skupnosti.

● Najprej je to razsodišče obravnavalo hujšo kršitev delovne dolžnosti Ivana Ozebka, nadzornika v ekonomski enoti jamske gradnje. Po prijavi obratovodje je obtoženec Ozebek bil zaloten, da je na delovnišču v jami sede dremal. Višje delavsko razsodišče je po preučitvi vseh dokaznih listin in na podlagi zaslišanja obtoženega Ozebka prišlo na obravnavi do sklepa, da je resnično zakrivil očitano mu dejanje. Ozebek je v svojem zagovoru odkrito priznal svoje dejanje in ga obžaloval. Dejal je, da je po obhodu vsega jamskega delovišča, delno zaradi utrujenosti, delno pa zaradi velike vročine, sedel na tla v neposredni bližini zidarske skupine, ki je opravljala svoje delo in tako je za trenutek »zakinkale«, takrat ga je zalotil obratovodja in ga prijavil.

Višje delavsko razsodišče je ugotovilo, da je Ozebek storil hujšo kršitev delovne dolžnosti s tem, da ni upošteval ukrepov za higiensko in tehnično varstvo pri delu v jami. Izreklo mu je ukrep zadnjega javnega opomina po 11. členu pravilnika o odgovornosti delavcev v delovni organizaciji. Pri teži njegove kršitve je senat višjega delavskega razsodišča upošteval kot olajševalno okoliščino, da Ozebek ni bil nikoli disciplinsko kaznovan, da je bil doslej dober delavec in da je zakrivilo dejanje odkrito priznal. Kot obtežilno okoliščino pa je smatralo to, da se je kršitev zgodila v jami, kjer so okoliščine dela specifično težje in je nevarnost nezgode večja.

● Zatem je višje delavsko razsodišče pri CDS obravnavalo prijavo vodje jamske mehanizacije jame zahod, ki je bremenila Martina Bezjaka in Marjana Kolarja, da sta brez odobritve skušala spraviti iz jame tračne kotnike z namenom, da jih porabiti za lastne potrebe. Med obravnavo je senat višjega delavskega razsodišča po vpogledu vseh listin in zaslišanjem prič ter samih obtožencev prišel do mnenja, da Marjan Kolar ni zakrivil hujše kršitve delovne dolžnosti ter ga je oprostilo krivde.

Kolar je namreč takrat, ko je prišlo do kršitve delovne discipline bil v bolniškem staležu. Takrat je naprosil tovariša Bezjaka, če mu lahko preskrbi odpadne tračne kotnike s tem, da bi jih kot neuporabne spravil iz jame ter bi jih nato sam Kolar odkupil na skladišču odpadnega materiala. Bezjak pa je dne 1. septembra, ko je bil v službi na nočni izmeni na koti — 25 ob traku 108, naložil in spravil do podsahtnega dvigala okrog 20 še uporabnih tračnih kotnikov in jih skušal spraviti iz jame, kar pa je bilo po montažni skupini pravočasno preprečeno. Čeprav je Bezjak na obravnavi priznal, da na lastno pest in brez dovoljenja nadrejenih, ne sme ničesar spraviti iz jame, je lahkomišlno mislil, da bo med nekatere stare opreme protihotat pil še uporabne kotnike. Dejanje je priznal ter dejal, da je pomotoma mislil, da je zdova že predhodno dogovorjena. Višje delavsko razsodišče

SPOMNIMO SE SAMO NEKAJ LET NAZAJ, KO JE NEKDANJE SPLOŠNO MEHANICARSTVO IZ VELENJA BILO PRED LIKVIDACIJO. ODBORNIKI SO V OBCINSKI SKUPNOSTI RAZMISLJALI ALI PA MAJHNO KOVINARSKO DELAVNICO UKINEJO ALI PA RAZVIJAJO NAPREJ. RAZMERE V PODJETJU SO BILE NEVZDRŽNE. TISTI, KI SO GLASOVALI ZA PRISILNO UPRAVO SO TREZNO PREMISLILI. ENOLETNA PRISILNA UPRAVA JE NAREDILA RED IN UVEDLA DELOVNO DISCIPLINO. KO PA SO IZVOLILI SAMOUPRAVNE ORGANE, SO V PODJETJU ZAČELI MISLITI NA JUTRISNJI DAN.

UPOSTEVAJO DOGOVORE

Beseda teče o CHROM-METALU, podjetju, ki je po borinih osmih letih doseglo vidne uspehe. Kako jim je uspelo, da dosegajo letno proizvodnjo v vrednosti 1 milijarde starih dinarjev? Še pred gospodarsko reformo so začeli koooperirati. Njihovo poslovno sodelovanje pa je pristno, brez pisanih pogodb. 70 odstotkov svoje letne proizvodnje nudijo tovarni gospodinjske opreme iz Velenja.

DELOVNI PROSTORI NE USTREJAJO

Tako so začeli. Bilo je težko. Pristna kooperacija, ki jo razvijajo predvsem zadnja leta, pa je pogojevala njihov razvoj in začrtala CHROM-METALU jasno perspektivo.

Zdaj delajo na štirih krajih. Takšno raztreseno poslovanje podružuje proizvodnjo predvsem zaradi precejšnjih prevoznih stroškov. Pri sedanjih delovnih prostorih pa tudi nimajo možnosti, da bi se širili. Marsikatero naročilo morajo odpovedati, ker obseg poslov ne dopušča, da bi prevzeli delo. Premajhni obrati pa jim tudi niso dopuščali, da bi razvijali že osvojen proizvodnjo. Pred kolektivom so pomembne odločitve: životariti — obnoviti sedanje obrate ali izgraditi novo tovarno?

ODLOCILI SO SE ZA NOVO TOVARNO

Delovna skupnost se zaveda, da morajo zgraditi novo tovarno. Ker pa jim sedanja, ne preveč mehanizirana in neko-

nomična proizvodnja, reže le skromen kos kruha, ostanemalo denarja za naložbe. Kljub temu pa so v CHROM-METALU roznogledi. In če se ozremo nazaj po težavni poti, ki so jo uspešno prehodili, lahko pričakujemo, da bodo tudi to dosegli.

Ko bodo imeli novo tovarno se bodo specializirali. Razvijali bodo kovinsko predelavo, givansko obdelavo in elektrotermijo. Na ta način bodo dosegli letno proizvodnjo vredno 5 milijard S-dinarjev. To pa niso samo goli načrti in njihovo optimistično razpoloženje, ker bodo že prihodnje leto povečali svojo dejavnost. Več bodo kooperirali s tovarno gospodinjske opreme. Na tržišče pa bodo prišli tudi sami z lastnimi izdelki. Na jesenskem velesejmu v Zagrebu je vzbudil veliko zanimanje kuhinjski čistilnik zraka proti pari in vonjem v kuhinji. To ni edini proizvod, za katerega se kupci stalno zanimajo. CHROM-METAL vzbuja pozornost tudi z ostalimi svojimi izdelki, ker nenehno razvijajo asortiment proizvodov.

PRIHODNOST V AVTOMATIZACIJI

Zdaj delajo še bolj po domače. Stari delovni prostori ne zagotavljajo nobene možnosti, da bi proizvodnjo modernizirali. Rešitev vidijo v avtomatizaciji. Uvedli jo bodo lahko, ko bodo imeli novo tovarno. Vsi načrti, razgovori in sedanje delo se plete okoli nove tovarne. Zato vsak odvisni dinar hranijo za tovarno in izboljšanje delovni proces.

Reorganizirati pa morajo tudi posle znotraj samega podjetja. Zdaj so se zagrizli v finančno službo. Ugotavljajo, da so preveliko denarja vložili v amortizacijo. Vzporedno rešujejo kadrovska vprašanja. Zavedajo se, da bodo lahko le z novimi strokovnimi sodelavci v novih delovnih prostorih uspešno delali.

-CAN

OBVESTITE JAVNOST OBVESTITE KUPCE

Pri tem vam najuspešneje pomaga domači obveščevalec SALESKI RUDAR, ki ga prebere vsak tretji prebivalec velenjske občine.

VSAK DRUGI CETRTEK 7.000 SALESKIH RUDARJEV — 7.000 krajevnih glasnikov, ki najbolj obveščajo.

OBVESTILA V NAŠEM ČASNIKU STANEJO

● Mali oglasi

Vsak mali oglas (službo išče, službo dobi, stanovanje, prodam, kupim, razno) do 10 besed je 6 N-din, vsaka nadaljnja beseda 1 N-dinar. Za naslov v uredništvu lista — pribitek 1 N-dinar.

● Razpisi, licitacije in ostala uradna obvestila, obrobljena z okrasnim ali navadnim okvirjem — preko enega stolpca in višine 4 cm je 30 N-din.

● Osmrtnice in zahvale, obrobjene s krepkim črnim okvirjem — preko enega stolpca in višine 2 cm je 15 N-din.

● Preklci

— plačilnih kartončkov RLV in drugih izgubljenih dokumentov — za preklc vsakega izgubljenega dokumenta računamo 10 N-din.

— žaljivk, obrekovanj i. p. — do 10 besed 10 N-din, vsaka nadaljnja beseda 2 N-dinarja.

● Čestitke za rojstne dneve, opravljene diplome i. p. — vsaka čestitka, ne glede na število besed, 5 N-din.

● Razna obvestila in zahvale, brez okvirja — do 10 besed 6 N-din, vsaka nadaljnja beseda 1 N-dinar.

Delovne organizacije

Vaše zaloge so mrtev kapital v skladiščih. Reklama vaših izdelkov bo uspešna, če jo bo prebral sleherni potrošnik. Naj vas spomnim, da je na našem območju najbolj razširjen in najbolj bran SALESKI RUDAR, zato vam nudimo uslugo:

● Reklamni oglas, obrobjen z okrasnim ali navadnim okvirjem, širine enega stolpca in višine 2 cm, stane 20 N-din. Ali reklamni oglas na 1/4 strani (14 krat 20 cm) stane 600 N-din.

OBVESTITE POTROŠNIKE KOLIKO POPUSTA ste namenili pri prodaji blaga iz zalog. O tem jih lahko uspešno obvestite z reklamnim oglasom v SALESKEM RUDARJU.

Cenjeni potrošniki

Nudimo vam šestmesečni

BREZOBRESTNI KREDIT

pri nakupu superavtomatičnih pralnih strojev in drugih izdelkov tovarne gospodinjske opreme »Gorenje« iz Velenja

TRGOVSKO PODJETJE
»BAZEN«
VELENJE

Šoferji — mopedisti

Fotografije, ki so predpisane za nova vozniška dovoljenja vam lepo in hitro izdela

FOTO PAJK — VELENJE

Fotografske usluge v črnobeli in original Agfacolor tehniki naredi hitro in solidno samo FOTO PAJK VELENJE.

iz naših delovnih organizacij

NA SEJI DRUŽBENOPOLITIČNIH ORGANIZACIJ SO RAZPRAVLJALI O GOSPODARSTVU GOSPODARSKI POLOZAJ JE RESEN

POROČALI SMO ŽE, DA JE BILA ZADNJA RAZŠIRJENA SEJA OBČINSKEGA KOMITEJA ZKS NAMENJENA PREUČITVI GOSPODARSKIH GIBANJ V PRVEM POLLETJU LETOS. POLEG ČLANOV OBČINSKEGA KOMITEJA SO BILI NA SEJI ŠE ČLANI IZVRŠNEGA ODBORA OBČINSKE KONFERENCE SZDL, PREDSEDSTVA OBČINSKEGA SINDIKALNEGA SVETA IN DIREKTORJI GOSPODARSKIH ORGANIZACIJ.

V prejšnjih letih sta proizvodnja in dohodek v velenjski občini občutno naraščala. Zdaj pa je prišlo do stagnacije. V prvih šestih mesecih je v gospodarstvu potrošnja hitreje naraščala kot celotni dohodek. Potrošnih je bilo za pet odstotkov več sredstev, medtem ko je ostal celotni dohodek na lanskem ravni. Le 12 gospodarskih organizacij v občini je poslovalo gospodarno. Ustvarjen pa je tudi manjši neto proizvod kot v lanskem prvem polletju in za 12 odstotkov manj dohodka namenjenega za delitev.

Skrb vzbuja zlasti podatek, da se je zmanjšala akumulativnost. Lani so v istem obdobju namenili za sklade pol drugo milijardo, letos pa so v ta namen prigrisnili komaj blizu milijardo starih dinarjev. Čeprav se je amortizacija povečala za 200 milijonov (to je za 14 odstotkov), je povečanje razmeroma majhno.

REZULTATE GOSPODARSKE REFORME NE SMEMO PODCENJEVATI

V razpravi na razširjeni seji občinskega komiteja so vsestransko ocenili vpliv in vlogo političnih sil na dosežene rezultate, gledano skozi vključevanje našega gospodarstva v procese gospodarske reforme. V celoti so podprli stališče sveta za gospodarstvo in opozorili občinsko skupščino na resnost položaja. Družbenopolitične organizacije pa bodo z vsemi progresivnimi silami v občini ustvarile takšno politično vzdušje, da bodo lahko prišla do veljave vsa progresivna prizadevanja pri vključevanju našega gospodarstva v odprte gospodarske procese.

Lojze Ribič, direktor elektrarne, je v razpravi dejal, da ne smemo podcenjevati doseženih uspehov, odkar v Jugoslaviji izvajamo gospodarsko reformo. Vendar je opozoril na mnogo drugih problemov, ki bi jih morali začeti takoj reševati, da ne bodo povzročili hujših posledic. Kot večji problem je navedel razdeljevanje nacionalnega dohodka. Trošenje slovenskega narodnega dohodka je na negospodarskem področju preveliko, če ga primerjamo z industrijsko proizvodnjo. Posledica tega je, da postaja naša industrija vse bolj nekonkurenčna in da proizvode podjetja ne morejo prodati.

TEŽAVA: NOVA DELOVNA MESTA

Gospodarstvo velenjske občine je v zadnjem času zelo nazadovalo, je povedal direktor rudnika **Ludvik Mali**. Če se vprašamo zakaj je do tega prišlo, ugotovimo, da je reforma povzročila razlike med posameznimi panogami. V naši občini pa imamo ravno tiste panoge, ki jih je reforma najbolj prizadela. Pri izvajanju reforme močno pogrešamo načrtnost, ki bi usmerila gospodarstvo. Tako je tudi z energetsko bilanco, ki bi morala biti osnova za razvijanje celotne gospodarske politike.

Jože Kovač, predsednik občinskega sindikalnega sveta je mnenja, da je treba iskati vzrok za nizke osebne dohodke v prepočasnem odpiranju delovnih mest. V podjetjih bi lahko zvišali produktivnost in osebne dohodke, vendar ne vedo kam z odvisno delovno silo. Morali bi jim svetovati, na kakšen način bi pospešeno odpirali nova delovna mesta. Po mnenju Jožeta Kovača bi v marsikaterem podjetju na ta način hitreje rešili težave. Meni, da bi moral svet za gospodarstvo pri občinski skupščini izdelati perspektivni plan,

kako bi v velenjski občini razvijali lokalno gospodarstvo. Svetu naj bi se dala možnost, da bi usmerjal sredstva tja, kjer bodo najbolj smotno izkoriščena.

Jože Zohar, član CK ZKJ je poudaril, da bo moralo priti do selekcije vodilnih kadrov, če želimo imeti strokovno sposobne ljudi na ustreznih delovnih mestih. Po njegovem mnenju bi morali izdelati kriterije, na podlagi katerih bi vsako leto ugotavljali sposobnost strokovnjakov. Kriteriji

selekcije se naj sprejmejo v prid tistim, ki dobro delajo.

Ko smo še pred meseci preučevali gospodarsko gibanje v naši občini, ni bilo tako zaskrbljujoče kot sedaj, je povedal Jože Zohar. Podjetja, ki so se znašla v težavah, bi morala takoj izdelati lastne razvojne programe.

Kristian Hrastel, politični sekretar občinskega komiteja ZKS: Selekcija kadrov v gospodarstvu ni v celoti uspeša. Če bomo od vodilnih ljudi v gospodarstvu zahtevali strokovnost, potem bomo morali biti včasih neizprosnji. Sprijeli se bomo s silami, ki bodo delale proti nam. Zato bodo morale v teh primerih subjektivne sile poiskati in ugotoviti merila, ki vzpodbujajo razvoj ali ga zavirajo. Ob sodelovanju vseh progresivnih sil bomo našli objektivne kriterije,

s pomočjo katerih bomo ocenili, kdo bo lahko še naprej na čelu tehnološkega in gospodarskega procesa.

NEUGODNE PODATKE PREDOČITI PROIZVAJALCEM

Ivo Jamnikar, direktor rudarskega šolskega centra ugotavlja, da so podatki o proizvodnji in dohodku v velenjski občini zelo zaskrbljujoči. Osnovna usmeritev v gospodarskih organizacijah je še vedno tam, da iščejo najlažje poti, kako bi si zagotovili sproti osebne dohodke. Meni, da bi morali podatke o gospodarskem gibanju v letošnjem prvem polletju predočiti vsem zaposlenim v naših gospodarskih organizacijah, da dobijo sliko svoje delovne organizacije.

Člani občinskega političnega aktiva so tudi ugotovili, da se delovne organizacije prepočasno prilagajajo novim pogojem gospodarjenja, nenačrtno rešujejo proizvodnjo in se ne morejo odvaditi starega neorganiziranega dela.

DRUŽBENO-POLITIČNE ORGANIZACIJE 'SO SPREJELE' AKCIJSKI PROGRAM, KI GA V CELOTI OBJAVLJAMO

● Analiza gospodarskih gibanj za I. polletje 1967 kaže zelo neugodno sliko gospodarjenja delovnih organizacij v občini. Zato morajo organizacije ZK in aktivni organizirani razprave skupaj s sindikalnimi podružnicami o gospodarskih rezultatih svojih delovnih organizacij. Objektivno je treba oceniti stanje, v katerem se delovna organizacija nahaja in realno oceniti perspektivo vsake delovne organizacije v reformnih pogojih delovanja ter zavzeti idejno politična izhodišča za delovanje komunistov v samoupravnih organih in sindikatu. Brezkompromisno se moramo zavzemati za sprejemanje najprogresivnejših stališč v organih samoupravljanja in organizacijah. Komunisti moramo oceniti, katere so tiste sile v delovnih organizacijah, ki zavestno zavirajo modernizacijo tehnoloških in produkcijskih procesov ter njihovo aktivno vključevanje v sodobne tržne odnose.

● Hitreje moramo odpirati možnosti za razvoj terciarne dejavnosti z upoštevanjem prednosti, ki jih v sedanjih pogojih daje individualno delo (produktivna zasebna dejavnost, uslužnostna obrt, gostinstvo, turizem itd.). Ob tem pa razviti učinkovit sistem davčne politike in kontrole, ki je danes v veliki meri slabo razvit.

● Ustrezne službe in organi pri občinski skupščini naj izdelajo program razvoja gospodarstva v občini na osnovi komparativnih prednosti lokalnega gospodarstva.

● Podpirati in pospeševati moramo procese integracij in poslovno ekonomsko sodelovanje v okviru racionalnejših pogojev gospodarjenja.

● V gospodarskih organizacijah morajo takoj pristopiti k izdelavi konkretnih analiz stanja v kakršnem se posamezne delovne organizacije nahajajo, z ustreznimi ekonomskimi pokazavci. Istočas-

no je treba predvideti perspektivo gospodarskega razvoja posamezne delovne organizacije. Inicijatorji teh razprav morajo biti organizacije in aktivni ZKS. Sindikalne podružnice pa naj prevzamejo odgovornost za razpravo na delavskih svetih, upravnih odborih in pred kolektivom.

● Pokazavce o gospodarjenju za prvih 6 mesecev letošnjega leta je treba takoj dostaviti sekretarjem organizacij in aktivov ZK, predsednikom DS in UO ter direktorjem delovnih organizacij. Pri tem moramo opozoriti vse navedene, da so v okviru svojih nalog odgovorni za dosledno izvršitev sprejetih stališč.

● O gibanju gospodarstva morajo razpravljati vse organizacije in aktivni ZKS in ugotavljati rezultate na svojem področju.

● Analitske službe podjetij morajo pripraviti objektivne pokazavce o položaju v podjetjih in predvideti ukrepe za sanacijo.

Za kmetovalce

Na žalost ugotavljamo, da niso kmečki sadovnjaki deležni skrbi niti v času rasti, kaj šele po obiranju. Roko na srce: s prstom kažemo na zadružno ali družbeno posestvo, če slabo gospodarita, svojih pomankljivosti pa ne vidimo. Upravne organe pripravimo do tega, da se morajo poslužiti zadnje možnosti — odredb in odlokov, ki pod težo kazni

ljudci v jeseni pripravljajo za zimo. Kaj mislite, kako prezimijo največji škodljivci kaparji in bolezn škrlup ter monilija, da jih ne pobere mraz? Ličinke kaparja se obdajo s črnkastimi ščitki, škrlup in monilija pa prezimata v obliki odpornih zimskih trosov v odpadlem listju in gnilih plodovih. Zato moramo odpadlo listje pograbititi in sežgati, prav

Tudi po obiranju moramo skrbeti za sadovnjake

določajo, kaj morajo na primer sadjarji narediti, da ne bodo šli sadovnjaki rakovo pot. Priznati je treba: ni vsega kriv kmetovalec, ker so ga že velikokrat izigrale cene, pa tudi premalo smo imeli razumevanja zanj. Tako lahko rečemo, da se za sadovnjake malo ali nič skrbi; če dajo kaj pridelka, je dobro, če nič, pa tudi ne preveč hudo. Na takem drevu je leglo okužb tudi za resnejše sadjarje in družbene sadjarske obrate. Bolje bi bilo, da takih sadovnjakov sploh ne bi bilo. Ne navdušujemo se za kmetovalca, ki bo sadil in redil vse, temveč za takega, ki se bo lotil predvsem ene dejavnosti, to tudi obvladal in zanj skrbel. Tako bo precej bolj potreboval tudi strokovno, tehnično in komercialno pomoč zadruge.

Ta malce dolgi uvod je imel namen vsaj malo prispevati k temu, da ne bomo mislili, da za sadovnjake ni treba skrbeti, češ da skrbi ne poplačajo.

● Kot človek in žival se tudi rastlinske bolezni in škod-

tako pa ne pustiti gnile plodove, da ležijo po sadovnjaku. Če le vreme dopušča, je nadvse koristno zimsko škropljenje že v pozni jeseni. Dreve pa je treba s škropivom dobesedno oprati, ker je le tako učinken zanesljiv, ni pa dobro škropiti neprestano z isto vrsto škropiva.

Tokrat se bomo lotili najhujšega zimskega škodljivca zajca. Ta si je nakopal smrti sovraštvo sadjarjev in drevničarjev. Ker ga ščiti lovski zakon, si sadjarji in lovci neredko zaradi njega skacejo v lase. Najučinkovitejša, toda tudi najdražja obramba proti njemu, je ograja. Če te ni, zavarujemo posamezna drevesa s koruznico, slamo ali papirjem, še boljši pa so drevinski koši iz žice ali lesenih letvic. Vse bolj pa se uveljavljajo odvratale — posebne kemične snovi, s katerimi premazemo debla, da se jih zajci ne lotijo več. Če boste hoteli kupiti take snovi, vprašajte v trgovini, če imajo repeleute. Ti so še zelo dobro obnesli in uveljavili.

VNETJE VIMENA

Vnetje vimena, volčič ali tudi sajevec imenovano, je huda nadloga mlečnih farm. Škode, ki jo povzroči, ni lahko oceniti. V farmah, kjer je veliko goveda, se bolezen prenaša s krave na kravo, z nehigieno molžo na roko ali z molznim strojem, pa tudi sesna teleta lahko zanesejo bolezen na zdrave živali. Da je preprečiti bolje kot zdraviti, je staro pravilo tudi pri tej nadlogi.

Tudi v kmečkih hlevih je volčič pogosten pojav. Živali se okužijo tako, da skozi odprtine seskov ali skozi poškodovano kožo zaidejo v vime bolezenske klice, neredko pa so vzroki tudi drugi: zastoj mleka, prehlad itd. Če je vime vneto samo na površini, se bolezen ob skrbi nemi kmalu odpravi. Zaradi nečistoče vimena in nesnažne stelje pa dobi pogosto volčič težjo obliko obolenja — gnojni volčič. Tega je najbolje zdraviti z antibiotiki.

Mastitis ali žlezno vnetje vimena je še neprijetnejše. Posebno rado se pojavi, če vime dolgo ne izmolkemo ali če je molža nepravilna. Mleko postane rumenkasto ali vodeno, lahko pa celo gnojno in nepri-

jetnega okusa. Za to obolenje je značilno, da navadno ne nastopi na vsem vimenu, temveč samo na posameznih četrtih. Pogosto lahko vidimo krave, ki imajo neenakomerno vime, ker so preživele bolezen. Krava z vnetim vimenom slabše je in mnogo polega.

Vnetja preprečimo, če skrbimo za čistočo hleva in živali. Če pa že imamo bolno žival v hlevu, je potrebna previdnost, da bolezen ne prenašamo. Najbolje je, če damo tako žival posebej. Bolno mleko moramo zavreči. Veterinarstvo pozna danes že učinkovita zdravila, zato je najpametneje ob težjih vnetjih iskati pomoč pri živinozdravniku.

Od nevarnejših bolezni na vimenu poznamo še tuberkulozo in bramor. Ker je mleko takih živali škodljivo, morajo obolele živali v zakol. Naj omenimo še eno nevarnost: izcejanje mleka. To je napaka vimena, ki nastane ob velikem spreminjanju vremenskih razmer ali če je vime poredkoma izmolkeno. Pri zdravljenju uporabljamo posebna mazila, s katerimi večkrat premazemo sesne odprtine.

MALOKRVNOST PUJSKOV

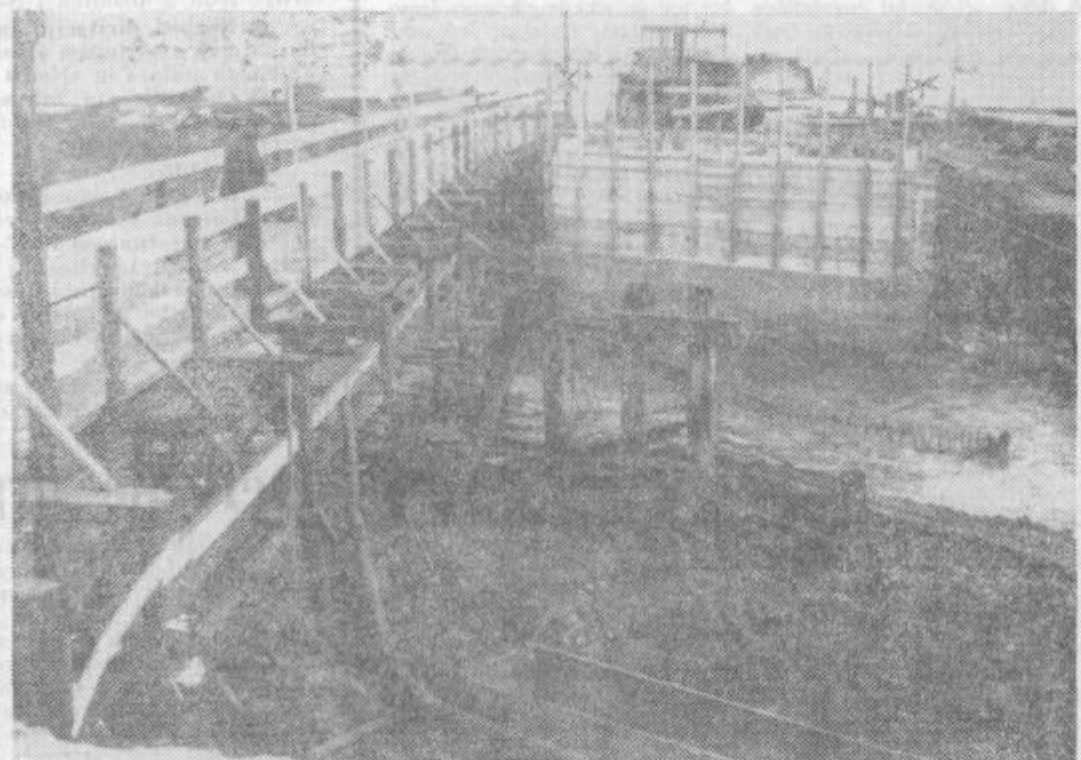
Malokrvnost imenujemo bolezen, ki povzroča zmanjšanje rdečih krvničk v krvi. Pri puijskih je najpogostejši vzrok te bolezni pomajganje železa, ki je bistvena sestavina krvničk, ki prenašajo kisik iz pljuč po organizmu. Zato ob pomajganju puijski hitro in globoko dihaajo, so bledi in prav nič živahni. Vrat in tilnik jim pogosto otečeta, dobijo drisko in pljučnico ter radi poginjajo.

Ker vsebuje mleko svinje premalo železa, prašički pa se rodijo brez zaloga v jetrih, je gotovo, da bodo kmalu zboleli, če nimajo pri svinjaku izpusta in stika z zemljo, ki vsebuje železo. Zato je bolezen pogostna posebno pri zimskih praseh, ko so mladiči zaradi mraza in snega zaprti. Takim puijskom je nujno vsak dan pokladati svežo, navlaženo ilovico, kar je najprepro-

steje. Bolezen preprečuje tudi mazanje vimena doječe svinje z železno galico. Ker sta ta dva načina pri rejih velikega številca plemenskih svinj (farme) preveč zamudna, se je uveljavilo vbrizgavanje različnih železovih spojin v obliki injekcij. Najbolj se je izkazal železov dekstran. Ker pa je preparat precej drag (je uvožen), so naše tovarne začele delati cenejša zdravila, ki jih dajemo puijskom skozi usta. Takšni zdravili sta anemin in miap.

Ker je pokladanje ilovice prav gotovo najcenejši način za kmečko rejo, se bodo tega načina preprečevanja bolezni pozimi rejci najbolj posluževali. Brejm svinjam pa je treba v tem času nuditi vsaj nekaj svežih krmil — korenja, repe in pese, da bo dobil njihov organizem čimveč vitaminov.

PUHARJEV MOST SO PORUŠILI

Most v Penku, ki so ga ljudje imenovali Puharjev most, so porušili. Na njega so se jezili zlasti potniki v avtobusih, ker so morali, kadar je na drugi strani stal prometni miličnik, izstopiti in jo mahnuti peš preko mostu. Zdaj ko obnavljajo cesto do Gorenja, bodo na novo zgradili tudi most. Če ga bodo ljudje še naprej imenovali Puharjev most ne vemo. Z njim se sedanji vsekakor ne bo mo-

gel primerjati, čeprav bo obdržal ime svojega prednika.

Povedali so — in to ljudje, ki delajo novi most, — da ga bodo zgradili do 29. novembra. Gradi ga Vodna skupnost iz Celja. Veljal pa bo 24 milijonov starih dinarjev. Most bo dolg 32, širok 7,5 in visok 4,5 metra. Zabetonirali bodo okoli 160 kubikov betona.

IZ MLADINSKIH AKTIVOV

DOGOVOR MENTORJEV
Na zadnjem sestanku, ki so ga imeli mentorji mladinskih aktivov na osemletkah, so sprejeli program dela. Program zajema razvoj SKOJ in Zveze mladine Jugoslavije, uvod v najvažnejše probleme v svetu ter skupne akcije kot so: seminar za sekretariate na osemletkah, tekmovanje za Kajuhov pokal, sprejem štafete mladosti, drugo razstavo mladih in sprejem pionirjev v mladinsko organizacijo. Dogovorili so se, da bodo na osnovi tega programa izdelali v vsakem posameznem aktivu podrobnejši načrt.

VSI AKTIVI SE NISO IMELI LETNIH KONFERENC
Dvajset mladinskih aktivov iz naše občine je ob koncu prejšnjega tedna že imelo letne konference. Aktiv Zveze mladine iz Chrommetala, lesno-industrijskega kombinata, rudnika, Topra, usnjarne in aktiv iz Smartnega ob Paki, Saleka, Sentilja ter I. osnovne šole iz Soštanja pa konferenc še niso imeli. Na občinskem komiteju ZMS menijo, da bi lahko pripravili konference tudi v teh aktivih.

KONFERENCA OBČINSKE ORGANIZACIJE ZMS BO NOVEMBRA
Kot so sklenili na zadnjem občinskem plenumu komiteja ZMS bodo imeli redno letno konferenco 7. novembra. Na tej seji so razpravljali tudi o predlogih kandidatov za novo občinsko vodstvo, ki so jih poslali aktiv.

PLEŠIVSKI MLADINCI SO ZADOVOLJNI
Ko so mladi iz Plešivca na letni konferenci mladinskega aktiv pregledovali svoje delo, so z zadovoljstvom ugotovili, da so bili kar delovni. Med letom so uredili igralski oder v osnovni šoli, pripravili silvestrovanje, proslave ob dnevu žena, borcev in 1. maju ter odigrali Klopčičevo enodejanko Mati. Bili pa so tudi na izletu na Pohorju.

POVRŠNO SO SE SEZNANILI S PROBLEMI
V Topolšici mladim na letni konferenci beseda ni šla iz ust kot bi želeli. Vse preveč so se ustavili pri volitvah, premalo pa so razpravljali o težavah in načrtih. Novoizvoljena predsednica je Zdenka Leskova.

DELALI SO PRI GRADNJI DOMA
Mladi Skalčani so naredili precej prostovoljnih delovnih ur pri gradnji doma družbenih organizacij. Bili pa so delavni tudi na ostalih področjih. Organizirali so srečanja na Pohorju, pripravili silvestrovanje, proslavo dneva žena in kar dva izleta — na Veliko planino in v Kamniško Bistrico.

BREZ DELOVNEGA NAČRTA
Letna konferenca aktiv Zveze mladine iz Pake pri Velenju je v glavnem izvolila nov sekretariat. Zelo malo so se pogovarjali, kaj bodo delali v naslednjem konferenčnem obdobju. Novi predsednik aktiv je Ivo Miklavžin, sekretar pa Franc Vodoničnik.

TUDI MLADI ISČEJO IZHOD
Značilno za mladinsko konferenco v Vegradu je bilo, da so mladi iskali čimboljše poti in rešitve iz nastalega položaja. Aktiv se je znašel v težavah. Njihovo podjetje ima večje zmožljivosti kot so trenutne potrebe v Saleški dolini. Zato so poiskali delo v Celju, Zagrebu in celo Beogradu. Mladi so odšli na ta delovišča, v aktiv pa je ostalo le 30 mladincev, večji del vajencev.

NOVI PREDSEDNIK MLADINSKEGA AKTIVA V VEGRADU JE VIKICA RAMŠAK, SEKRETARKA PA MANCA OŠTIR.
Novi predsednik mladinskega aktiv v Vegradu je Vikica Ramšak, sekretarka pa Manca Oštir.

POVRŠNO SO SE SEZNANILI S PROBLEMI
V Topolšici mladim na letni konferenci beseda ni šla iz ust kot bi želeli. Vse preveč so se ustavili pri volitvah, premalo pa so razpravljali o težavah in načrtih. Novoizvoljena predsednica je Zdenka Leskova.

Ali bi - ali ne bi?

Nemalokrat nam bolj močno bije srce, ko stojimo pred vrati kateregakoli urada in premišljujemo, ali bi potrkali bolj glasno ali zelo tiho.

Vsako izgovorjeno besedo smo do potankosti pripravili, ker bi se ne osmešili radi.

In vendar! Potrkali smo dovolj glasno in direktor je še bolj glasno odvrnil: »Naprej! Kako ste vendar trkali? Saj veste, da je vstop dovoljen! Saj ste vendar doma!«
Peter je debelo gledal in ni vedel, kaj naj bi sploh odgovoril. Nato se je še zmedel in šele prijazna direktorjeva beseda ga je pripeljala na pravo pot. »Ko boste spet prišli, si zapomnite in ne trkajte več. Tu smo domačini in se toliko poznamo, da tudi v direktorjevi sobi lahko zaupamo drug drugemu!«

Peter je odšel in na tistem robantil nad svojo zadrego, nad smolo, ki jo je pravkar doživel.

Koliko jih je, ki trkajo, samo kolikrat in za vsako ceno, vama da bi bili bolj vljudni. Se huje je, če tudi odgovorje in direktorji ne vedo, kaj zahteva bonton. Potem ti še celo pokažejo s prstom na vrata, češ, do drugič se nauči, kako se moraš vesti.

Popolnoma jasno je, da tako ravnamo le, če smo v domačem kolektivu.

Kadar pa potrkamo na vrata drugega kolektiva, smo to dolžni storiti. In ko vstopamo, ne vstopajmo suženjsko vdan ali pa oholo. Počakajmo, da nas oseba opazi in šele potem posrebo za besedo. Bral sem, da v neki zahodni državi direktor podjetja vsak dan celo dvakrat obide vse svoje podrejene, jim seže v roko in spregovori z njimi nekaj toplih besed. Mnogokrat se namreč niti ne zavedamo, koliko

pomeni slehernemu od nas prijazna, vzpodbudna beseda. Tak odnos nadrejenega do podrejenega bi se nekomu zdel smešen. Pa vendar moramo zapisati, da je lep in pravilen in si le tak način odnosa nadrejenih do podrejenih utira pot med kolektiv. Žal je v današnjem nervoznem času mnogokrat drugače. Lepe, tople besede, obojestransko zamenjajo nelepe, da ne rečemo še kaj hujšega.

Koristen razgovor, ki bi dva lahko povezal, se spremeni v medsebojno obtoževanje, ki vodi le v slepo ulico.

Ker dobro poznamo drug drugega, se tudi pozdravljamo, saj vendar pokažemo, da znamo biti vljudni. Novinec Ivan je prišel v veliko podjetje in spoznal predstojnike. Ne bi se jim rad zameril in, hočeš nočeš, pozdravlja vse nenehno, pri vsakem srečanju. Da, prvič v življenju je v demolovnem razmerju, prvič podrejen neposredno drugim in kaj naj mu še preostane. Ne, ni več pozdravljal. Stori je, kot njegov prijatelj, ki samo zjutraj pozdravi vse nadrejene in njemu enake. Pravim vse, ker ve, da lepa beseda vedno lepo mesto najde!

Menda je dovolj, če smo pozdravili svoje poznanke ljudi enkrat dnevno in s tem ravnali, kot zahteva bonton.

Toda že bo ura šest in velika vrata v podjetje se odpirajo. Danes vemo, kaj hočemo. Vemo, kako bomo ravnali, ko stopimo v pisarno in vemo, da bomo vljudni do vseh, s katerimi delamo. To nas bo njim samo še bolj približalo in srečni bomo, če nas bodo imeli radi. In kolikor bolj se človek vživi v kolektiv, ki mu postaja drag, toliko plodnejše bo tudi njegovo delo. Zato na take malenkosti nikar ne pozabljam!

—V—

novi sodniki porotniki
Odborniki občinske skupščine so na zadnji seji izvolili 60 sodnikov porotnikov za občinsko sodišče v Soštanju. Porotniki so iz velenjske in mozirske občine. Njihov mandat traja dve leti.

Novoizvoljeni porotniki so: Elfrida Ambrožič, uslužbenka, Velenje; Zdenka Bernot, uslužbenka, Velenje; Vinko Borovnik, učitelj, Topolšica; Albert Bračič, upokojenec, Paka pri Velenju; Anton Cepelnik, upokojenec, Družmirje; Mihael Deberšek, upokojenec, Velenje; Helena Deleja, učiteljica, Mozirje; Ivan Fece, uslužbenec, Velenje; Antonija Florjan, trgovska pomočnica, Soštanj; Majda Glavač, vzgojiteljica, Velenje; Andrej Golavšek, Skorno; Slavka Gusič,

VESELJE V BELIH VODAH

Lepega jesenskega dne Belovoščani ne bodo zlepa pozabili. Prijeto pa se ga bomo spominjali tudi ostali, ki smo bili priče praznične slovesnosti. Stiriideset milijonov je vredna nova cesta. Če pa vemo, da so Belovoščani sami naredili 5.500 prostovoljnih ur in prispevali 350 kubičnih metrov lesa, je veselje, ki smo ga letos 8. oktobra doživeli v Belih vodah, tembolj razumljivo. Vse kaže, da v Belih vodah še ne bodo mirovali. V goste želijo dobiti turiste. Se pravi, da bi radi zdaj razvijali domači kmečki turizem, ki jim bo lahko prinesel marsikateri dinar. Verjeti jim moramo kar pravijo domačini. Gosta ne želijo le izkoristiti, temveč mu želijo nuditi prijeten odih v tem res čudovitem srednjeveškem okolju. Vso srečo Belovoščani in ne zamerite, če sem uporabil vaše veselje in praznično razpoloženje za kratek zapis.

Pred žolo so nas pričakali domačini. Strelji iz topičev, na griču pri Savineku, so pozdravili skoro vsakega vozniaka. Pravijo, da je pripeljalo v Bele vode skoraj 100 motoriziranih konjčev.

Že pred 35 leti si je domačin Počivalski Fant, tega žal ni bilo to nedeljo med nami, ker so mu Nemci vzeli življenje v celjskem Starem pisaku, prizadeval, da bi belovoški svet povezal z dolino. Kar ni povsem uspešno, so nadaljevali drugi. Rudolf Navodnik je skupaj s sovaščani delal in uspeši so, da je leta 1965 zoral buldožer v stari kolovoz. Mlad učitelj Jože Melanšek pa se je zavedal, da samo pešica naprednjakov sama ne bo zmogla vsega dela, če ne bodo iste valet napredka potegnili vsi hribci. Stedili so mu — in potegnili. Ne zaman...

1954 je zasvetila v domačijah električna žarnica, 1961 so zgradili lepo svetlo žolo in letos so zgradili pravo pravcavo cesto, ki jih je hitreje povežala z nižino. In ne samo našto. Prevozno so naredili cesto po Ljubiji, od Savineka do Kozamurnike, od Grebenške do Acmana — več kot 11 kilometrov cest...

V dneh od 1. do 8. oktobra so kulturno-prosvetna, telesno-vzgojna in druga društva imela več prireditev v počastitev 8. oktobra, ki je občinski praznik naše občine. V tem času je bilo predano v uporabo nekaj novih komunalnih in drugih objektov, ki so jih financirale krajevne skupnosti in delovne organizacije. Vse prireditve, zlasti pa še centralna proslava občinskega praznika, ki je bila v nedeljo, 8. oktobra 1967, so po zaslugi marljivih in požrtvovalnih organizatorjev in izvajalcev zelo uspele in so tako mnogo pripomogle, da je bilo letošnje praznovanje občinskega praznika na dostojni višini.

Skupščina občine Velenje izreka vsem, ki so na kakršenkoli način sodelovali v praznovanju našega praznika, vso priznanje in zahvalo z željo, da bi bilo tako sodelovanje društev in posameznikov zagotovljeno tudi v bodoče.

Občinska skupščina izreka posebno priznanje požrtvovalnim domačinom v Belih vodah, ki so za uspešno proslavo občinskega praznika vložili ogromno truda in naporov; saj so med drugim dogradili cesto Grebenšek — osnovna šola Belevode, ki je vredna okoli 40 milijonov starih dinarjev.

Posebno priznanje izreka občinska skupščina tudi odboru za izvedbo praznovanja občinskega praznika, ki ga je vodil podpredsednik občinske skupščine Drago Tratnik.

SKUPŠČINA OBČINE VELENJE

Franc Serbela, upokojenec, Ljubno; Ivan Tajnik, uslužbenec, Skorno; Anton Tiršek, šef katarstrskega urada, Rečica ob Savinji; Vinko Medved, mizar, Velenje; Janja Meža, Velenje; Oto Mravljak, šef avtoparka, Velenje; Janez Pajk, uslužbenec, Velenje; Ivanka Pavlin, uslužbenka, Mozirje; Jože Poznič, upokojenec, Bočana; Nada Pugel, gospodinja, Velenje; Nada Radan, uslužbenka, Ljubno; Marija Ravljen, upokojenka, Velenje; Fanička Rifelj, uslužbenka, Soštanj; Franjo Sagmajster, elektromojster, Velenje; Franc Savinec, Velenje; Franc Srebotnik, upokojenec, Soštanj; Jožefa Steblovnik, šef KU Smartno ob Paki; Franc Svečnik, upokojenec, Velenje;

Gledališče iz Celja otvorilo jubilejno sezono

Premiera: I. Cankar

Hlapci

Slovensko ljudsko gledališče Celje je odprlo letošnjo jubilejno sezono — slovenska gledališča praznujejo namreč obletnico ljubljanskega dramskega društva, ki je pred sto leti postavilo temelje slovenski gledališki omiki — s Cankarjevimi Hlapci. To delo imenujejo naši literarni zgodovinarji »naša največja politična tragedija«. In nedvomno je Cankar prav s tem delom najgloblje posegel v jedro naših nekdanjih političnih problemov, analiziral razmere, v katerih se je porajala naša revolucionarna zavest. Danes, ko se ob Hlapcih predvsem oziramo nazaj, se pred režiserja postavlja vprašanje, kako na novo aktualizirati Hlapce, da ne bodo samo dokument časa, marveč da bodo v novi objektivni stvarnosti spregovorili z isto močjo kot nekoč.

Nekoč so postavljali za glavnega in pozitivnega junaka učitelja Jermana, ki pravi »da si bo narod pisal sodbo sam« in pa »ta roka bo kovala svet« (namreč roka proletarca Kalandra). Vse to je uresničeno. Danes pa ne gledamo več v učitelju Jermanu takega junaka, prej hudega slabika, saj se na koncu ves zlo mi in prepusti revolucionarno vlogo kovaču Kalandru. Čeprav v sami drami obrobno postavljen, pa je torej vendarle le glavni junak kovač.

Zupnik pravi Jermanu: »Namerili ste se hlapce v ljudi izpreobračati; pot je težavna in gre v kolobariju, nikoli je ne boste premerili do konca... nihče je še ni.« In res se Jermanu ta zgodovinska vloga »hlapcev v ljudi izpreobračati«, da bodo mislili s svojo pametjo in ne kot ovce v čredi, ponesreči. Na njegovo mesto stopi Kalandar in izpelje v zgodovinskem procesu revolucijo do kraja. Jermana smo nekoč predstavljali kot svetlečega znalca pomladi, danes pa se nam v tem zgodovinskem razvoju kaže bolj kot slabik.

Mogoče nam bo še najbolj dostopna — kolikor pač lahko osvetlimo delo v tem kratkem sestavku — nova razlaga tega besedila ob Jermanovem sočlenju z maso, s tisto maso, ki jo je nameril prosvetljevati, da bi bila v danem trenutku pripravljena tudi kaj tvegati za namredno stvar. Nekoč smo postavljali konkretno maso v obeh kmečkem življu. Danes se nam ta masa predstavlja skozi mnogo družbenih plasti, ki nastopajo zaviralno v družbenem razvoju. Pod maso razumemo nekaj usodnega, neizogibno stalnega, zapisanega večni zaostalosti, neosveščeniosti. Zanimivo je, da tudi zupnik mrzi te svoje zveste podanike, imenuje jih hlapce kakor Jerman ob svojem izbruhu v krčmi. Zupniku je potreben Jerman, potrebna mu je pokončna osebnost, v njem vidi močnejši steber svoje oblasti, zato se nenehno vrača k njemu. Ta odnos je režiser na novo osvetlil in ga skupno z učiteljem Hvastjo, ki je obdarjen z »višjim spoznanjem« o vdanosti in usodo, postavil nasproti masi.

Delo je scensko opremil sam režiser Mile Korun. Kostumi so delo Vide Zupan — Bekičeve. Jermana bo igral Branko Grubar, župnika Slavko Belak (s to vlogo se po dolgih letih spet vrača na odrske deske), Kalandra Jože Pristov, Hvastjo Sandi Krošl, Lojzko Marjanca Krošl. Nastopil bo ves ansambl.

Nova postavitev Cankarjevih Hlapcev, je nedvomno pomemben kulturni dogodek, s katerim so celjski gledališčniki dostojno odprli slovensko jubilejno gledališko sezono.

Janez Zmavc

SE STARANJE DA ZAVRETI

2

Na podaljševanje življenjske dobe gleda dr. Aslanova z velikim optimizmom. To se vidi iz njenega obraza in gibov. Tudi ona namreč spada med tiste ljudi, ki imajo večjo življenjsko dobo, kot je starost po koledarju. Pravi, da je že kot preizkušena profesorica z večletno prakso bila med ustanovitelji medicinske fakultete v Temišvaru, ko so jo takoj po vojni ustanovili.

Potencialna biološka možnost človeškega življenja znaša 120 do 140 let. Povprečna življenjska doba pa je danes dosežena le v najbolj razvitih deželah in znaša komaj polovico omenjene dobe.

Svoje besede potrjuje dr. Aslanova z dejstvom, da je v njeni državi danes 12 do 14 odstotkov ljudi, ki so preko- račili 60 do 65 let.

GEROVITAL H-3

Delovna soba dr. Aslanove je polna knjig, albumov, knjig vtisov in map, v katerih so označena središča tega inštituta, ki so raztresena po vsej Romuniji. Jih je 115 in v njih skrbe za babice in tete, kot skrbe v otroških dispanzerjih za njihove vnukce.

V teh središčih preizkušajo preparat dr. Aslanove »Gero- vital H-3«, a samo na tistih, ki ga žele in prenesejo njegove učinke. Tu zapisujejo podrobnosti iz življenja starih ljudi, izvajajo preventivno in podobno. Inštitut ima 270 kliničnih postelj. Tu je tudi naselje starih ljudi, ki najdejo tu svoje zadnje zatočišče. Za teh 130 ljudi na vso moč skrbe zaradi drageenih zdravniških izkušenj.

V osmih letih je bila povprečna starost ljudi, ki so jih imeli v zavodu, 82 let. Po tem razdobju je znašala smrtnost tistih, ki so jemali zdravilo »Gero- vital«, 3 odstotke, tistih, ki so jemali hormone in vitamine, okoli 16 odstotkov, tistih pa, ki niso jemali nobenega zdravila, je dosegla 27 odstotkov.

Neki francoski zdravnik je dokazal, da novokain razširja krvne žile in uravnaveša živčno-vegetativni sistem. Ko so romunski zdravniki pričeli zdraviti z novokainom, se je izka- zalo, da to zdravilo ne vpliva samo na izboljšanje oziroma zdravljenje, marveč da bolniki dobe boljše barvo, postanejo živahnejši, se jim izboljša spomin in dobe spet voljo do življenja. Tako so pričeli zdraviti starost.

Dr. Ana Aslan pravi, da se tako stimulira regeneracija celic predvsem na površini kože, zmanjša se število gub, lasje se spet obarvajo, razvijejo se spet mišice in podobno. To pa so ravno rezultati zdravljenja 7.500 bolnikov v raz- dobjih 15 in več let. In čeprav so bili še tako zanimivi in ne- navadni primeri, — pravi dr. Ana Aslan, — so nas veliko bolj zanimali poskusi v množičnih skupinah. Tako so nare- dili poskus z novokainskimi preparati na 20.000 delavcih in intelektualcih, starih 45 in več let.

Po dveh letih smo ugotovili, da se je zmanjšalo število navadnih obolenj, povečalo se po se fizične in psihične zmoglosti za delo. Na proces staranja — sklepa dr. Asla- nova — kakor tudi na staranje spremljajoče bolezni lahko vplivamo. Staranje se lahko zavira, in to ne samo s poseb-nimi higieničnimi ukrepi navadne vsakdanje higiene, marveč tudi z medicinskim zdravljenjem. To pa pomeni, da podaljšujemo življenjsko dobo.

ZENSKES PREZIVIO MOŠKE

Podobno stanje je tudi po drugih deželah in v Jugosla- viji. Povsod vidimo, da ženske dlje žive kot moški. To si razlagamo s tem, da so ženske bolj žilave, da so manj izpo- stavljene ritmu vsakdanjega življenja, da se povprečno veli- ko več gibljejo in podobno.

Sodobno zdravstvo in boljši življenjski pogoji pa so vendarle pripomogli, da se je podaljšala povprečna živ- ljenjska doba. To pa je prav gotovo dvakrat več kot pred enim stoletjem.

— Če bo znanost premagala raka, potem bo po 50 letih povprečna življenjska doba sto let, — pravi dr. Aslanova.

Napovedi dr. Aslanove o verjetni dolgotrajnosti človeškega življenja v prvih desetletjih prihodnjega tisočletja je pre- trgala novinarka z začetka tega stoletja. Vstopila je v sobo dr. Aslanove s korakom odločne ženske, brezhibno oprav-ljena, z nasmehom in žarečim licem. Navadila se je, da obišče vsak dan ob določenem času dr. Aslanovo.

Takoj je izrazila željo, da se z mano spozna. Povedala je, da je bila tu ona novinarka že pred prvo svetovno vojno in po nji. Bila je urednica nekega demokratičnega lista in se je borila za žensko volilno pravico. Bila je večkrat v Beo- gradu in se spominja nekaterih podrobnosti izpred 40 do 50 let iz tistih »starih časov«. Zatrjevala je, da pozna novi- narski poklic, zato ni hotela ovirati pogovora. Naglo se je vrnila v svojo sobo in nadaljevala z branjem nekega romana.

Dr. Aslanova je povedala, koliko je stara ta novinarka: pred kratkim je stopila v devetdeseto leto. Ko je pred krat- kim prišla semkaj, ni mogla hoditi, sedaj pa včasih niti ne mara za dvigalo. Ima dober spomin, zanima se za dogodke in je vedrega duha. Njo imajo na tem inštitutu za živ dokaz in potrditelj pravilnosti prakse tega zavoda, in to še v večji meri, ker pripada poklicu, ki ga znanost ima za najbolj izpostavljenega staranju zaradi narave novinarskega dela in življenjske naglice.

KO BO PREMAGAN RAK BOMO ŽIVELI 50 LET DLJE

Ta primer je toliko bolj zanimiv, ker je inštitut v svoji dolgoletni izkušnji med izobraženci redko naletel na starčke. Inštitut je s pomočjo starih sekcij po vsej deželi prišel do spoznanja, da je največ starčkov med tistimi ljudmi, ki so vse življenje preživeli daleč proč od zatočlih in tesno za- prtih prostorov. Največ starčkov, starih čez 80 let, živi v Romuniji na kmetih, ki so delali na svežem zraku in pod soncem.

Vprašali smo nekega kmeta, starega čez 120 let. Do svo- jega 95. leta je delal na polju; spal je poleti in pozimi na svislih, nikdar pa ne v zaprti sobi.

Prebivanje na svežem zraku močno pomaga v boju proti zgodnjemu staranju. Tistim, ki so prisiljeni, da delajo sede ali v zaprtih prostorih in so že v letih, priporočamo, da se od časa do časa malo sprehodijo. Če ni izvedljivo med delom samim, moramo to nadomestiti ob nedeljah v večji meri. Takšni kratki sprehodi omogočajo človeku daljše življenje.

Večletne ankete in raziskovanja poteka življenja mnogih stoletnikov so pokazala, da je zdravstveno stanje in smr-tno delovanje njihovega organizma bilo v sorazmerni od- visnosti od njihove telesne aktivnosti v celotnem življenju.

(Dalje prihodnjič)

Mimi

Malenšek

Na sa- neh je bil njen zeleni kov- čeg, pritrjen z vrvjo — kov- čeg je ves čas lezel postrani in deklet je moralo paziti, da bi se sani ne zvrnile na za- mrzlih kolotečinah. Stopala je s povešeno glavo, obleče- na v svoj stari plašč, ruto si je potegnila globoko na oči in ves čas si je želela, da bi bila že skoro na glavni cesti. Tam ji ne bo treba več pa- ziti na sani in pa cesta bo prazna. Zdaj se ji je ves čas zdelo, da jo iz vseh oken za- sledujejo posmehljivi in ško- doželjni pogledi.

Pred Gregorčeve hišo sta stala potepuh Lojz in bebec. Nista je še opazila. Lojz je držal na dlani dva kovanca in menil:

»Ce bo cifra, bo tvoje, če pa mož, bo denar moj.«

»Jaaa,« je zategnil bebec. »Cifra bo!«

»Bomo videli...« Lojz je vrgel novce kvišku. »Mož je,« je rekel in jih naglo po- bral.

Bebec je povesil ustna ko- ta, kot bi mu šlo na jok. »Ni bil mož,« je rekel.

Lojz se je razjezil. »A ho- češ reči, da sem se zlagal?«

Daj denar, če hočeš da bova še igrala. Prihodnjič morda dobiš ti.«

»Nimam.«

»Nič več?«

»Nič.«

»A ti oca niso nič dali?«

Bebec je odkimal. »Nič. Samo Cila mi je dala dva kovača. Vse sem zaigral.«

»Pa se menda ne boš cme- ril zato?«

Bebec se je držal, kakor bi se res nameraval začeti jo- kati. Tedaj pa je ugledal Mi- hela in zvežen obraz se mu je razjasnil v nasmeh.

»Lojz, Mihela gre!«

Potepuh se je malomarno obrnil. »Naj gre. Kaj nama mar?«

»Bohinčeve sani ima,«

jaaa...«

»Tepec! Naj jih ima! Zdaj pelje svojo beračijo! Vidiš kovčeg? Zaletelov ata so jo spodili.«

»Niso!«

»So. Zato, ker je mrha.«

»Ni...«

»Je. Verjemi pametnemu človeku, kadar ti kaj reče. Spodili so jo. Nikoli več ne bo prišla nazaj.«

»Prst mi je obvezala,« je zamišljeno rekel Anžek in vtaknil prst, ki mu ga je ta- krat omotala, v usta.

Mihela je šla tiho mimo. Niti ozrla se ni na bebca in potepuha. Celo pred njima jo je bilo sram.

Anžek je gledal za njo. Po- tem je rekel:

»Zaletelov ata so grdi, ker so jo spodili.«

»Anžek, ti imaš slamo v glavi!«

»Kaj?« Bebec je vzel prst iz ust in prestrašeno strmo- lel v potepuha.

Lojz mu je potrkal s ka- zalcem na nizko čelo. »Ja, slamo.«

»Slamo?«

»Slamo, kajpak. Zdaj pa pojdiva v hišo. Denarja tako nimaš več?«

»Nimam. Vrne mi moja dva kovača in raje igraja. V hiši je dolgčas.«

»Kovači si izgubil. Le no- ter pojdiva. V nedeljo bova spet igrala. Reci Cili, naj ti da denarja. V nedeljo boš zatrdno ti dobil.«

»Da bom?«

»Seveda.«

Mihela je bila že daleč, ko sta utihnili in se izgubila v hišo. Gregorčeva hiša je bila poslednja na spodnjem kon- cu vasi in oddahnila se je, ko je prišla na cesto. Dokler je hodila med hišami, ji je bilo kot da gre gola skozi vas pred očmi vseh ljudi.

Spet se je počutila kot ta- krat, ko je zbežala s tetinega doma. Takrat je ušla sredi noči, da bi je teta in sosedje ne videli, ko se je mučila s težkim in nerodnim kovč- kom. Potem je sedela pri ce- sti pred vasio in čakala, kdaj jo privozil mimo žirov- ski avtobus. Nekoliko jo je skrbelo: ali bo sploh hotel

ustaviti tako daleč od posta- je? Toda avtobus je bil na- pol prazen in je ustavil. Ves svoj denar je potisnila spre- vodniku v roke, on pa ji je dal vozni listek do Loke in ji vrnil nekaj drobiža, ki ga je bilo premalo za vlak do Kranja in premalo celo, če bi si hotela kupiti štruco kruha. Zdaj je bila prav ta- ko osramočena kot tistikrat. In prav tako je tudi upala.

Vse se bo uredilo, je misli- la, ko je vlekla sani po cesti, kakor je mislila takrat, ko je sedela na klopi in je končno prišel mimo oni ve- seli voznik, ki je prevažal pi- vo v steklenicah. Vse se bo uredilo, si je ponavljala in ne- kje v njej je tlela zavest, da se bo spet pokazal nekdo, ki ji bo pomagal. Bila je manj obupana kot prvo po- polodne, ko ji je gospodar re- kel, naj se pobere iz hiše. Takrat je stala v mrzli de- kelski kamri in kakor v sa- njah zbirala svoje reči. Ni vedela, kam bi se obrnila.

Ko je spravila vse v kovček in ga je nesla iz hiše, se je ozrla, če bi kje videla Cirila — toda njega ni bilo. Poču- tila se je zapuščeno in ogo- ljufano za nekaj velikega, to- da ni se smela obotavljati. Ustavila se je pri Bohincu in prosila Lenko, naj ji shrani kovček, dokler si ne najde drugega stanovanja. Lenka je vzela kovček in rekla:

»No, kaj takega! Kako si mogla biti tako neumna?«

Bilo je, kakor da je že vse vedela, preden je Mihela od- prla usta. Mihela je skomig- nila z rameni.

»Nič slabega nisem misli- la,« je rekla potrto.

»Saj,« je soglašala Lenka. Zvedavo je gledala Miheli v obraz, kakor bi hotela raz- kleti še več kot to, kar je že vedela. »Kam pa greš zdaj?« je vprašala.

»Nocoj grem v mesto,« je rekla Mihela. »Z večernim vlakom. K moji prejšnji go- spodinji grem. Ena od deklet me bo že vzela v svojo po- steljo, dokler si ne najdem kaj drugega.«

»Taka smola,« je rekla Lenka. »Težko boš dobila stanovanje. Kvečjemu, če bi ti jaz kaj preskrbela. Bog- narjevi bi te morebiti vzeli. Če hočeš, bom vprašala.«

Mihela je odkimala. Ni je več mikalo ostati v vasi. Zdaj, ko se Ciril ni niti pri- kazal, da bi ji rekel z bogom, ni imelo smisla živeti tukaj. Končno se ji je tudi zadelo, da ne spada sem. Ne med te velike kmečke hiše, ki so jo gledale s svojimi starinskimi okni in so se ji nenadoma zazdele brezdušne, in tudi ne med ljudmi, ki jih ni raz- umevala. Pravzaprav je prišla v vas samo zato, da bi si pri- hranila nekaj denarja. Niko- li ni mislila, da bi ostala dolgo ali celo za zmeraj. Sa- mo potem, ko sta se s Ciri- lom zblizala, se ji je zdelo, da bi se nerada vrnila v me- sto. Zdaj se ji je hipoma za- zdelo, da je njen dom prav- zaprav tovarna. Veliko, hlad- no skladišče z zamreženimi okni tik pod stropom, police, napolnjene z blagom v kosih, široka miza, kjer preštevajo pripeljane kose, mali, ropo- tajoči vozčki, Meks, ki je ta- kajočno natančen pri delu in tako prijazen, kadar med odmorom ponuja dekletom jabolka, in končno dekleta v delovnih haljah iz pisanega kretona, ki se pogovarjajo o svojih fantih in pritiskajo na Maksa, naj bi vendar dose- gel pri sindikalni podružnici, da bi spet dovolili prodajo ostankov po znižanih cenah. Tudi mesto samo je bilo bližnje in prijetno. Najbližji od vsega pa je bil stekleni cikcak tovarniških streh, ki jih je prejšnje čase vsako jutro gledala, ko je hitela na delo in ga zdaj, ko se je vo- zila z vlakom, ni nič več opa- žala. Da, najbolje bo zanj,

če ostane za zmeraj v mestu in v tovarni. Ciril bi lahko prišel za njo — saj ji je sam tako govoril. Samo če se ni ustrašil očeta in se uklonil... »Mislim, da na kmetih ni zame,« je rekla Lenki.

Lenka je rahlo zaničljivo pomislila. Mihelino drobno postavo in športni plašč, ki ji je bil preširok in prikima- la.

»Vsak res ni za vas,« je rekla. »Če bi pa hotela k Bognarju, mi kar povej. Zdaj na pomlad te bodo radi vze- li. Samo da ne boš spet zme- šala katerega Bognarjevih fantov — tam so kar trije.«

Mihela se je prisiljeno na- smehnila. Ko je odhajala proti postaji, si je mislila, da Lenka ničesar ne razume. Če bi vedela, kako težko ji je zaradi Cirila — samo za- radi njega, ne zaradi Zalete- lovega grunta — bi se ji smejala. Čemu neki je treba, da smo ljudje tako različni, je pomislila. Zakaj nekateri z lahkoto sprejemajo življe- nje kakršno je, meni pa je tako hudo? Kakor takrat, ko sem bila še majhna in sem jokala, ko mi je mama rekla, da je bil oče baraba. In po- zneje še tolikokrat... Naj- brž je to zato, ker nikoli ni- sem imela na svetu človeka, ki bi me bil imel zares rad. Ciril je bil pravzaprav prvi in zdaj so me tudi od njega odtrgali...

Šla je po znani stezi, po kateri je hodila dobre tri mesece vsak dan dvakrat in bilo ji je hudo, ker ne bo ni- koli več stopala po poti, ka- teri je vtisnila sled svojih stopinj. Tam, kjer se je za- čel gozd, pa je nenadoma ugledala Cirila.

Ni ji stopil naproti, kakor bi se bal, da bi ga utegnil kdo videti. Ko se mu je z utripajočim srcem blizala, se je celo pomaknil nekoliko globlje nazaj. Tam se je usta- vil in jo čakal. Mihela je v vsem telesu čutila samo to, da je prišel, da je ni zapu- stil, da potemtakem še ni nič končano in da bo vse dobro. Tako zelo je bila pre- vzeta od tega občutja, da ni niti opazila, kako je Ciril zbe- gal. Obraz se mu je raz- potegnul in v lahki, ponošeni delovni obleki je bil videti kot deček, visok in suhljat, toda nedoračen. Tudi v nje- govih modrih očeh je bilo nekaj deškega, nezrelega. Dolgo jo je čakal in je bil ves prezeblen. Mihela je ču- tila, kako mrzle roke ima, ko je stopil k njej in se je do- taknil.

»Čakal sem te,« je rekel ti- ho, kakor bi se bal, da bi ga utegnil kdo slišati. »Vedel sem, da boš šla na vlak.«

»Ja,« je rekla in se mu srečno nasmehnila.

Ni se ustavila in on jo je molče spremljal. »Kam greš?« je vprašal čez čas.

»V mesto,« je rekla, kakor bi ne mogla razumeti čemu sprašuje, ko jo je vendar ka- kal. »Skušala bom nekajkrat prenočiti pri prijateljih, potem pa si bom že kaj na- šla.«

Misel, da si bo že kaj na- šla, ga ni posebno potolažila. Prav nič lasno mu ni bilo, kdaj in kje bi utegnila kaj najti. Zato je rekel samo:

»No, seveda.«

Mihela je prikimala. »A ti je oče kaj rekel?«

»Je. Fant se je rahlo ozre- nil. Rekel je, da me bo zdra- nil,« je bruhnil iz sebe, ka- kor bi bil čakal samo na to, da ji pove.

»Tako?« je presunjeno re- klo deklet.

»Ja. Dopoldne mi je rekel, da mi bo prepisal grunt in naj se oženim. Zgrabil me je naravnost. Nisem mu mogel utajiti. Sicer pa mu je Ana povedala. V gostilni se ma- rskaj izve. Menda še zmeraj nisva bila dovolj previdna.«

»Najbrž res ne,« je tiho de- jalo deklet. »Ampak nekoč bi se zvedelo, čeprav bi bila bolj previdna,« mu je pono- vila to, kar ji je prejšnje ča- se govoril sam.

»Ko si odšla, je spet rekel, da mi bo prepisal in da me bo oženil, če se sam ne- znam,« je nadaljeval, kakor bi bil preslišal njene besede.

»Kaj pa si mu odgovoril?« je vprašala s praznim, ubi- tim glasom.

»Povedal sem mu, da poj- dem.«

»Si mu?«

»Sem. Cisto vseeno mi je... Postal bom sofer, ka- kor sem ti že rekel.«

»Ja,« je rekla in mu od bli- zu pogledala v obraz. Hipo- ma jo je presunilo, da je nje- gov obraz tak, kakor da pravzaprav ne spada v to okolje, a tudi kot soferja si ga ni mogla zamisliti. Sofer- ji, ki so živeli v njeni pre- stavi, so bili drzni fantje z nastran pomaknjenimi čepi- cami, izpod katerih so jim silili podjetni čopi las in vsi so bili zmeraj pripravljeni na šalo. Imeli so vesele ob- raze in nasmejane oči. Na Cirilu pa je bilo nekaj raz- dvojenega, razklanega in zblala se je, da tudi kot so- fer ne bo srečen. Morebiti nekaj časa, potem pa se bo spet ogalsila želja po zemlji in začela ga bo preganjati misel na grunt. Morda me bo nazadnje začel celo so- vražiti, češ, da sem ga odr- gala od grunta, jo je spre- letela misel, ki je bila tako boleča, da jo je naglo potla- čila. Dejala si je, da mora vztrajati ob njem, pa naj pride karkoli. Predaleč sta šla, da bi mogla še nazaj.

Tako sta prišla do konca hoste. Med zadnjimi smreka- mi se je fant ustavil in zdaj je tudi Mihela spoznala, da se boji pokazati ljudem sku- paj z njo. »Koliko je še do vlaka?« je vprašal in gledal mimo nje proti železniški po- staji.

»Deset minut,« je rekla.

Zlagala se je. Toda hotela mu je prihraniti izgovarja- nje, zakaj se mora vrniti do- mov.

»Potem moraš iti,« je rekel zamišljeno in ji dolgo gle- dal v obraz.

Pritrdila je. Srce ji je leža- lo v prsih kot težka gmota in zdelo se ji je, da sploh ne utripa. Kdaj se spet vidiva? je vprašala.

»Poiskal te bom jutri ali pojutrišnjem,« je rekel.

»Lahko te počakam pred to- varno.«

»Lahko,« je rekla.

»Končno moram že zato v mesto, da bom vprašal za de- lo,« je rekel on.

»Ja. Seveda.«

Tako sta se ločila. Ona je hitela proti postaji, kakor bi se ji res mudilo, čeprav je vedela, da je do prihoda vla- ka še dobre pol ure, on pa se je vrnil skozi hosto v vas.

Dva dni pozneje jo je res čakal pred tovarno. Bil je sa- mazavestnejši kot ob slove- su. Skupaj sta sedela v majh- ni, zanikrni gostilni in Ciril je veliko pil.

»Saj sploh ni treba, da bi si iskala stanovanje v me- stu,« ji je rekel.

»Zakaj ne?« je vprašala. Misli- la je na debelo Zinko, ki je zdaj spala v njeni nek- dani postelji in jo je spreje- la k sebi, čeprav je gospodi- nja ugovarjala. »Samo za ne- kaj noči,« je rekla Mihela go- spodinji, »potem si bom naš- la kaj drugega. Sem že z ne- kom v besedi.« V resnici je spraševala po tovarni, a ni našla nič.

»Lahko bi stanovala pri Lojzi,« je rekel Ciril.

»Pri farovski Lojzi?« se je začudila.

»Ni napačna,« je rekel on.

Mihela je bila pripravljena na vse. Tudi na to, da bo stanovala pri Lojzi. Bila je notranje tako razvržena, da ji je bilo čisto vseeno, kaj se zgodi z njo. »Misliš, da bi me sprejela?« je rekla.

»Bi. Sem že govoril z njo. Rekla je, da lahko prideš, kadar hočeš.«

(Medtem, ko je pripovedo- val o farovski Lojzi, je gledal v mizo, da bi Mihela ne vide- la njegovih oči. Prišlo je čis- to slučajno: Lojza je se sre- čala na cesti in ga podražila zaradi Mihele. Očividno ni bila prav nič ljubosumna na njegovo dekle, njega pa je bilo tako sram, da ji ni mo- gel dati oči. Bal se je, da bo omenila njuno nekdajno raz- merje, toda Lojza mu je pri- zanesla.)

(Se nadaljuje)

šport šport šport

NOGOMET
SLOVENSKA CONSKA LIGA

Velenjčani in Šmarčani uspešni

V 7. kolu SCNL je bila črna nedelja za naše predstavnike. Točko je osvojil le Partizan, ki ni mogel obdržati prednosti enega gola. Medtem ko sta Velenje in Šmartno ostala prazen rok. Velenjčani so v Lendavi pretrpeli težak poraz proti domači Nafti 4:0. Isto pa se je zgodilo Šmarčanom v Rogasški Slatini.

Partizan — Crna 2:2 (2:1), Nafta —

Velenje 4:0 (2:0), Steklar — Šmartno 4:0 (0:0).

V 8. kolu so Velenjčani in Šmarčani popravili slab vtis iz prejšnjega kola. Šoštanjčani so v Mariboru proti Braniku doživeli doslej najtežji poraz. Z zmagom proti Olimpi so se Velenjčani povzpeli na drugo mesto. Šmarčani pa so s težavo premagali Zalcane in tako so se vedno med vodilnimi na lestvici.

VELENJE : OLIMP 2:0 (0:0)

Kljub boljši igri domačini v prvem delu niso mogli svoje prednosti izraziti z golom. Imeli so nekaj zelo ugodnih priložnosti, vendar so napadali in dosegli še štiri zadetke. Edini gol za šoštanjčane je dosegel Slatinec.

Sele v nadaljevanju so uspeli ugnati Celjane, ki so si močno prizadevali,

SMARTNO : ZALEC 1:0 (0:0)

Oko 500 gledalcev je spremljalo v Šmartnem ob Paki obračun starih tekmecev. Zalcani so imeli v prvem delu pobudo na igrišču, kar pa niso znali izkoristiti pred golom Podgorške. V nadaljevanju pa so jih domačini kmalu ugnali, dosegli zadetek in

osvojili pomembni točki. Gol za Šmartno je dosegel Goričnik.

Za Šmartno so igrali: Podgoršek I, Turnšek, Berdnik, Polak, Berdnik II, Bole, Adžić, Hofer, Podgoršek II, Goričnik, Banco.

BRANIK : PARTIZAN 6:1 (2:1)

Šoštanjčani so se v začetku dobro upirali razigranim domačinom. Kasneje, predvsem v drugem delu pa so povsem popustili in se v glavnem branili. Branikovi so nenehno napadali in dosegli še štiri zadetke. Edini gol za šoštanjčane je dosegel Slatinec.

Za Partizana so nastopili: Cepelnik, Koren, Cimprman, Tajnik, Novak, Bukovec, Hladin, Medved, Erhart, Slatinec, Krajnc.

Ostali rezultati 8. kola:

Peca — Steklar 2:3 (2:2)

Grafičar — Fužinar 3:2 (1:1)

Drava — Nafta 1:2 (0:0)

LESTVICA:

Nafta	8	8	1	1	29:11	13
Velenje	8	5	1	2	18:19	11
Drava	8	4	2	2	24:14	10
Steklar	8	5	0	3	18:13	10
Šmartno	8	3	4	1	13:14	10
Olimp	8	4	1	3	16:12	9
Zalec	8	4	0	4	24:22	8
Grafičar	8	3	1	4	17:18	7
Branik	8	3	1	4	20:26	7
Partizan	8	1	3	4	12:23	5
Peca	8	1	1	6	12:22	3
Fužinar	8	1	1	6	9:27	3

ROKOMET
SLOVENSKA LIGA

Prvi uspeh Rudarja

RIBNICA : RUDAR (V) 18:19 (8:10)

Prvi dve točki so Velenjčani dosegli v Ribnici, kjer so tesno premagali domače rokometase. Za ta uspeh so zaslužni vsi igralci, saj so to pot zelo dobro zaigrali, predvsem pa sta se

izkazala Mravljak in Ovnik.

Gole za Velenjčane so dosegli: Pocaž 4, Ovnik 7, Mravljak 5, Brilej, Blagotinšek in Ravnjak po enega.

RUDAR (V) : RUDAR (T) 15:17 (6:10)

Velenjčani bi lahko to pot z malo športne sreče ponovili uspeh iz prejšnjega kola. Bili so enakovredni nasprotnik Trboveljčanom. V prvem delu so Velenjčani pri rezultatu 6:6 popustili in gostje so do odmora dosegli štiri gole.

V nadaljevanju so bili domačini boljše moštvo, saj so v tem delu

dosegli 2 gola več kot gostje, vendar razlike štirih golov iz prvega dela niso mogli nadoknaditi.

Za Rudarja (V) so nastopili: Kožar (Bukvač), Mravljak 5, Ovnik 4, Pocaž 2, Blagotinšek 1, Silovski 1, Ferencak 1, Ravnjak 1, Brilej, Hribernik.

ROKOMET
STAJERSKA CONA

ŠOŠTANJČANI DRUGI

PARTIZAN (S) : MURSKA SOBOTA 14:10 (4:4)

Rokometasi Šoštanja so na svojem igrišču premagali goste iz Murske Sobotice z rezultatom 14:10 (4:4). Gostje so se v prvem delu močno upirali domačinom, kar priča tudi rezultat (4:4). Sele v nadaljevanju so Šoštanjčani uspeli nadigrati težkega nasprotnika.

Največ golov za domače so dosegli: Stefan Kac 4, Hajsek 4 in Korpnik 3. Na lestvici zavzemajo Šoštanjčani drugo mesto za Branikom iz Maribora, ki jih je v preteklem kolu premagal z rezultatom 17:14 (7:7).

M. V.

Pravice potrošnika pri nakupu blaga

Nov temeljni zakon o blagovnem prometu, ki je začel veljati 1. januarja 1967, ureja nekatera bistvena vprašanja glede pravice potrošnika pri nakupu oziroma reklamaciji kupljenega blaga.

Pravna pravila določajo, da mora prodajalec garantirati kupcu kvaliteto prodanega blaga iz tega pa sledi, da je prodajalec odgovoren tudi za napake prodanega blaga. Seveda pa je pri tem treba še posebej opozoriti, da kupec oziroma potrošnik lahko reklamira le tisto blago, pri katerem napake ni povzročil sam potrošnik, ko je blago ali proizvod že kupil.

Drugi pogoj je, da kupec ni vedel za napako v trenutku, ko je blago kupoval. Če sta ta dva pogoja izpolnena ima kupec, ki je proizvod kupil v trgovini (prodaji na drobno) naslednje pravice:

1. Zahteva lahko, da se proizvod zamenja z novim proizvodom, ki je neoporečen.
 2. Zahteva lahko, da se mu vrne denarni znesek, ki ga je vplačal. V tem primeru mora vrniti proizvod trgovini.
 3. Zahteva lahko, da se pomanjkljivost odpravi, če je to mogoče.
- Nashte pravice so alternativne, kar pomeni, da potrošnik oziroma kupec lahko izbira, za katero omenjenih pravic se bo odločil. Nashte pravice uveljavlja potrošnik pri trgovskem podjetju ali trgovini, ki mu je proizvod prodala.

Kupec lahko uveljavlja svoje pravice tudi v primeru, če prodajalec ni kriv za ugotovljene napake oziroma,

če jih ni sam zakrivil (skrite napake, pomanjkljivosti originalno pakiranega blaga itd.). To pomeni, da se potrošnik — kupec v vsakem primeru obne na trgovino, kjer je proizvod kupil.

Seveda pa je tudi kupec dolžan blago, preden ga kupi, pregledati. Če je pri tem ugotovil napako in je blago kljub temu kupil, pade vsa odgovornost na kupca, se pravi, da navodnih pravic ne bo mogel kasneje uveljavljati. To velja le za napake, ki jih je možno opaziti s prostim očesom, medtem ko lahko za skrite napake uveljavlja že zgoraj omenjene pravice. Glede proizvodov, ki jim je priložen garancijski list velja pri reklamaciji isti kriterij, poleg tega pa lahko kupec uveljavlja že pravice, ki mu jih daje delovna organizacija, ki je garancijski list izdala (proizvajalec ali uvoznik). V kolikor pa proizvajalec določenega proizvoda pod garancijo ni poskrbel v kraju, kjer je bil proizvod prodan, za servise usluge, tedaj za tako pomanjkljivost odgovarja prodajalec, ki je proizvod prodal kupcu. V kolikor bo trgovsko podjetje ali trgovina (prodajalec) na drobno odklonila upravičene zahteve kupca glede njegovih pravic, lahko kupec svoje pravice uveljavlja preko rednega sodišča. Delovna organizacija (prodajalec) pa v tem primeru odgovarja za storjeni prekršek.

Na osnovi podatkov, dobjenih pri trgovskih podjetjih v naši občini lahko trdimo, da so poslovalce posameznih poslovalnic seznanjeni z določili novega zakona, oziroma s pravicami potrošnika pri nakupu blaga. Manj

Urejujejo taborniško sobo

Taborniki odreda Pustega gradu iz Šoštanja so letos dobili kajuhovo nagrado. S tem je bilo priznano, da njihovo delo cenijo tudi izven taborniških vrst.

Taborniško organizacijo so v Šoštanju ustanovili leta 1959. Majhno število mladih ljubiteljev narave je kma-

lu zbralo okoli sebe precejšnje število onih, ki ljubijo red in uredenost. Zdad ima odred Pustega gradu že 190 tabornic in tabornikov. Odred ima vse taborniške formacije — od medvedkov in čebelic do klubovcev.

Ob občinskem prazniku so lepo prikazali svojo dejavnost. Res široka in pestra je taborniška aktivnost. Kaj vse ne znajo in kaj vse ne zmorejo mladi taborniki. Pravi usposobljeni mojstri so v svojih veščinah.

Pravijo, da bodo zdaj že lahko začeli resno delati, ker se jim je uredila njihova želja. V kleti I. osnovne šole so dobili prostor, ki ga bodo preuredili v taborniško sobo. V njej se bodo zbirali, delali in učili. Rabili bi še manjše skladišče v katerega bi spravili taborniško opremo. Ni je veliko, pa vendar mora biti varno shranjena.

Prejšnjo nedeljo so se zbrali šoštanjki taborniki na letni skupščini.

Izčrpano je o delu poročala načelnica Marjetka Krapeževa. Podelili so tudi pisane pohvale in srebrne znake. Pohvaljeni so bili: Boža in Alenka Piliš, Maja Kirer, Boris Stropnik, Tea Podgoršek, Alenka Kokot, Gusti Podgoršek, Anton Hriberšek, Roman Kac, Dušan in Anton De Costa, Slavko Novak, Marjetka Krapež in Marjan Kristan. Srebrni znak pa sta dobila Gusti Podgoršek in Roman Kac.

Taborniki Pustega gradu so se že pogovorili, katero bo njihovo večje delo v prihodnjem obdobju. Taborili bodo na željo večine zopet v Ribnem. Skupaj z občinsko zvezo prijateljev mladine bodo med počitnicami pripravili tekmovalne igre za otroke. Tabor bodo uredili blizu Velenja ali Šoštanja.

Izvolili so tudi nov 7-članski upravni odbor. Starešina odreda pa je ponovno Maks Medved.

ŠOŠTANJ DOBI KULTURNI DOM

Ze dalj časa razpravljajo v Šoštanju o kulturno-rekreativnem središču, kjer se bi lahko zbirali. Zato se pred nedavnim naročili idejni načrt, ki ga je izdelal arh. Zupančič iz Ljubljane.

V domu, ki bo postavljen ob Paki (tam kjer so sedaj barake vodne skupnosti),

bo kinodvorana, knjižnica, klubski prostori za mladino in upokojeence, razstavni prostori za Napotnikova in Kajuhova dela, bife in skladišče. V domu pa bodo lahko imeli tudi večje prireditve.

Šoštanjčani upajo, da bodo dom kmalu zgradili.

M. V.

Pripravljajo zazidalni načrt

Šoštanjčani so na zborih volivcev večkrat sprožili vprašanje zazidave. Zdad delajo po naročilu občinske skupščine v velenjskem projektivnem biroju urbanistični načrt. Po prestavitvi eksploatacijske meje rudnega bogastva bi v

Šoštanju dobili novo zazidalno območje med železniško progo in Pako, v smeri od Koroške ceste proti Metlečam.

Ko bodo načrt izdelali, bo javno na vpogled vsem občanom.

M. V.

M. V.

Rudarski šolski center Velenje

V previjalnici električnih strojev popravljamo in previjamo.

Naš proizvod: varilni transformator

- asinhronske elektromotorje
- avtomobilske diname
- enosmerne elektromotorje
- vse gospodinjne stroje na električni pogon
- vse prenosne stroje na električni pogon
- pretvornike frekvenc
- varilne transformatorje
- transformatorje moči do 630 kVA in napetosti do 10 kV
- vse vrste tuljav

Delamo hitro, kvalitetno in po konkurenčnih cenah.

V proizvodnem programu imamo tudi VARILNE TRANSFORMATORJE Z ZVEZNO regulacijo toka od 60 do 200 A. Transformator je pripravljen za varenje pri montaži konstrukcij, za delavnice in domačo uporabo. Z njim lahko varimo elektrode do 5 mm.

CENA: 1.400,80 N-din.

Projektiramo in izvajamo električne instalacije za vse industrijske in stanovanjske objekte.

RŠC Velenje — elektro-kovinarske delavnice
Telefon 85020, interna številka 518 in 526.

Priporočamo se za naročila in nakup!

POPRAVEK

V prejšnji številki našega lista je v rubriki — boleznj in zdravljenje — napačno naslov, Pisati bi moralo: VNETJE REBRNE MRENE...

ŽIVLJENJE 16-LETNE MARTE IZ SKORNEGA V ROKAH DR. BACKEYA

RUDI IN TEREZIJA ACMAN IZ SKORNEGA 62, VSAK DAN PRICAKUJETA NOVIH SPOROČIL IZ AMERIKE • NJUNA HČERKA MARTA ZA ODEDELKU NAM DOBRO ZNANEGA ZDRAVNICA DR. MIECHALA DE BACKEYA • Z NJO JE TUDI ZDRAVNICA FETTICHOVA IZ LJUBLJANE.

— Dragi domači! Pišem vam iz Houstana kamor sem srečno pripotovala. Sem v bolnišnici in čakam na operacijo. Počutim se dobro. Zdaj delajo preiskave, operirali pa me bodo šele prihodnji teden. Letenje z avionom je bilo zanimivo. Tu so zelo prijazni in dobri z menoj. Ko bom operirana bom pisala. —

To je kratko sporočilo 16-letne Marte Acman iz Skornega 62. Pisala je v sredo, 11. oktobra, kmalu zatem ko je prišla v Ameriko.

Dr. Dubravka Perišić, zdravnica iz Šostanja, ki je dalj časa zdravila Marto, je presenečena in vesela, da je njena oskrbovanka odšla v Ameriko, na kliniko dr. De Backeya. Znova in znova pričakuje vesti o Marti.

Marta je najprej zbolela od sklepnega reumatizma, ko je še hodila v šolo. Zdravila se je, vendar ni bilo nič bolje. Na pregledu pri internistu dr. Ivu Rajšpu so podrobne preiskave pokazale, da z dekletovim srcem ni v redu. Poslali so jo na klinične bolnišnice v

Ljubljano. Ležala in zdravila se je 11 mesecev. Letos januarja jo je operiral dr. S. Košak. Najprej se je počutila nekoliko bolje, potem pa so se znova začele težave.

V Slovenijo je prišel dr. De Backey... Novo upanje za mlado Marto. Ni je takoj operiral. Zdravnikom v Ljubljani je naročil naj jo pripravijo in počakajo njegovega sporočila. — Bolnico bom operiral na svoji kliniki v Houstonu, je sporočil dr. De Backey.

V nedeljo, 8. oktobra ob 12.45 se je Marta skupaj z zdravnicco dr. Fettichovo podala na dolgo pot z avionom.

Marta še niso operirali. Prof. dr. Leon Mataj iz ljubljanske klinične bolnice za otroke je sporočil staršema v Skorno: — Počutje vaše hčerke je normalno. Niso je še operirali. Marta ima zelo slabo srce in jo bodo operirali na srčnih zaklopkah. Vaši hčerki lahko reši življenje samo dr. De Backey. Res lahko vsi upamo, da bo operacija uspešna. —

Pri Acmanovih so nemirni. Mati in oče ponoči ne zatisne-

ta očesa. Nestrpnost čakata, da se bo hčerka vrnila kmalu zdrava domov. Marta ni bila nikoli bolna. Vedno se je hudomušno smejala, če je bil v hiši kdo od bratov ali sester bolan. Zdaj pa je od devetero otrok, kolikor se jih je rodilo v družini, le njo doletela tako težka bolezen.

V rokah velikega kirurga kardiologa je torej usoda mlade Marte iz Skornega. Dolga pot preko oceana prav gotovo ne bo zaman. Trdno smo prepričani, da ji bo spretna roka dr. De Backeya vrnila zdravje in bo prišla srečna in zdrava v objem domačih.

lj—

BOLEZNI IN ZDRAVLJENJE

Večkrat pravi zdravnik bolniku, da je potrebno napraviti še sedimentacijo. Sele potem mu bo on lahko dal ustrezna zdravila za njegovo bolezen. Tudi med bolniki je ta pojem splošno znan, saj marsikdo sprašuje v ambulanti, kakšno kri ima. Pri tem navadno pomisli na sedimentacijo. Ker je to ena najvažnejših priročnih preiskav, je prav, da se o njej malo pogovorimo.

Sedimentacijska reakcija ali kratko SR se v bolezni zelo spreminja. Gre za spremenjeno ravnotežje beljakovin v krvi, kar pomeni, da se kri sesede v za to posebej pripravljeni stekleni cevki prej ali pozneje. Ko vzamejo v laboratoriju bolniku nekaj krvi in jo pomešajo s posebno kemikalijo, da se takoj ne strdi, jo vbrizgajo v posebno stekleno cevko, ki ima označene milimetre, in počakajo eno uro, da lahko odčitajo, do katerega milimetra so se usedli eritrociti ali, kakor jim še pravimo, rdeče krvničke. Če so se sesedli pri moškem do 4 mm, pri ženski pa do 8 mm, potem pravijo, da je to normalna krvna sedimentacija. Kratko pravijo, da je SR 4, oziroma SR 8.

Če je sedimentacijska reakcija večja, torej če so se rdeče krvničke sesedle še bolj, to je od 10 mm naprej pa do 100 mm in še čez, potem ne gre več za zdravega človeka, pač pa za bolnega. Pravijo, da je sedimentacijska reakcija bolj ali manj pospešena, odvisno pač od tega kakšno število milime-

POMEN SEDIMENTACIJE RDEČIH KRVNIČK

trov je dosegla. Sedimentacijska reakcija krvi je izredno občutljiva metoda za razpoznavanje bolezenskega stanja človeka, zaradi tega je v vsaki zdravstveni ustanovi skoraj nepogrešljiva.

Vedeti pa je treba, da se SR normalno v nosečnosti zelo poveča, da nepoučenega človeka visoka številka SR v nosečnosti ne bi zavedla. Vsako drugo povečanje pa je bolezensko. Vse bolezni, ki nastanejo hitro, pa tudi tiste, ki nastajajo počasi, imajo povečano sedimentacijo. Posebno visoka je pri razpadu tkiv, npr. pri raku. Ker ta poskus naredijo večkrat, lahko opažajo padanje in dviganje sedimentacije, kar pomeni, da se bolezen popravlja ali pa da se slabša. Čim pa se sedimentacija približuje normalnim vrednostim je jasno, da se tudi človekovo zdravje vrača oziroma da bolezen poje-
njuje. Seveda velja tudi nasprotno, da se pri stalnem slabšanju sedimentacije bolezen slabša. Izrednega pomena je SR pri zdravljenju jetike in revmatizma, kjer tedenska kontrola pokaže tipičen potek zdravljenja oziroma napredovanja bolezni.

Poleg SR delajo še veliko različnih krvnih preiskav, ki služijo za razpoznavanje bolezni ali pa za zdravljenje bolnika, vendar je pomen SR tako velik in preizkus tako preprost, da brez njega praktično skoraj ne gre.

RAJKOVO PISMO IZ SOSTANJA NAŠEMU UREDNISTVU

Vljudno vas prosim, da mi pričnete pošiljati vaš list na naslov: Rajko Zaleznik, H. Serčerja 3, Šostanj. Dosedaj sem Saleški rudar kupoval v trafikah. Zadnji dve številki nisem dobil. Da pa v bodoče ne bom brez njega, mi mama dovoljuje, da ga naročim. Sem še zelo mlad, saj bom izpolnil šele 13 let. Ker pa mi je vaš list zelo všeč, bom hvaležen, če mi ga boste kmalu poslali. Obljubljam, da bom list v redu plačeval.

Tovariški pozdrav
Rajko Zaleznik

Dragi Rajko!
Obljubljam, da boš dobival redno vse številke Saleškega rudarja. Za nagrado, ker si tako korajžno napisal pismo in ker v zadovoljstvu prebiraš naš list, pa bomo tebi izjemoma letos poslali Saleškega rudarja brezplačno. Lepo te pozdravlja — urednik SR.

3 x 3

Če nas obišče prijatelj

V šoli smo se pravkar pogovarjali o metaforah. Neki dijak je napisal misel, ki jo je vredno zabeležiti. »Stojim ob zamreženem oknu in od nas se poslavljajo zadnji žarki žarek. Domislim se poletnih neviht, ki so rohnele kakor strašni zmagi v bajkah...« Mislim sem na prispodobe in ob jesenskem slovesu so sončni prameni z močjo ljubimca, ki se poslavljajo, trepetali v velikih oknih in razveseljevali mlado in staro.

Veselemu dogodku se kaj rad pridruži še drug vesel in, rečeno — storjeno. Isti večer so nas obiskali dobri prijatelji. To je ura sprostitve, ki te olajša in daje čuti, da v nemirnem svetu nisi sam.

Tudi otroci so živahno poslegli v intimne pomenke, dokler mama ni enega opazila s temnim, ostrim pogledom. To je bilo že znamenje, da takoj odide spat. Na otrokovem licu je nekaj trenutkov počival temen, nezadovoljen izraz, toda nič ni pomagalo. Postelja je čakala in materni zapovedovalni potezi se je pridružila še očetova.

Ali smo le ravno prav? smo se spraševali. Otroka enostavno odpoditi, čeprav so gostje dobri znanci in ves pogovor teče ob kozarcu belega. Naslednji dan, čas okoli kosila, smo le ujeli nekaj minut, da se pogovorimo z otroki o sinočnjem obisku. — Ati, kako sta naju vendar mogla kar nagnati. Imava ju tako rada in rada bi se z njimi pogovarjala. Ti, mama, pa kar pogledaš in že morava iti.

— Ko bo zopet nanesla prilika, želim, da vaju tudi ne pogledam. Sama morata vedeti, kaj se spodobi. Odrasli se pogovarjajo marsikaj, kar otroci še ne smejo slišati. — Tega pa že ne razumem. Kaj naj bi bilo takega? — je radovedno dodal Marjan. Kako bi ti bilo to mogoče objasniti v isti sapi. Sicer pa — ali ti vedno želiš, da ujamem vsako tvojo besedo, kadar se pogovarjaš z mladimi prijatelji? — ga je oče spretno zavrnil.

In skupen dogovor je le rodil sklep: kadar bodo gostje zopet tu, potem o vmeševanju v pogovor in o prisotnosti ne bomo več govorili. Samo v izjemnih primerih, ko gostje sami privoliijo v otrokovo navzočnost. Na to smo dolžni otroka že zgodaj navaditi.

Obstaja še neka druga rešitev, ki je prav tako posrečena. Gostje pridejo in privedejo tudi svoje otroke. Potem se otroci z vašimi zabavajo po svoje, vi pa ste v tem času prav tako nemoteni.

Popolnoma jasno je, da otrokom ne moremo dovoljevati navzočnosti predvsem takrat, kadar smo večer osladili z vinsko kapljico in tudi naše besede niso čisto kontrolirane. Spominjam se prizora iz mladosti, ko nas je obiskal sosed, se ga močno napil in potem izgovarjal neslane besede, ki sem jih še dolgo potem razmišljal. Da ne govorim o nekoliko drznih potezah sosed, ki so se mi takrat gabile.

Če smo že v družini navadili otroka na določen takt, ki ga mora upoštevati, kadar so na obiskali gostje, potem bo ta naš otrok tudi v širšem okolju, v šoli, mnogo lažje in hitreje dojel šolski red.

Vstajal in govoril bo na dvig roke. Sicer si pa kar mislite, kako je učitelju, ki vodi pouk, pa mu ga neprestano prekinjajo otroci. Kako bi le mogel doseči učni smoter?!

Bil je že zimski večer in čevlji so se mehko ugrezali v belino. Že smo s prstom na zvoncu. Prijazno nas sprejmejo, otroci nas pozdravijo. Televizijo so ugasnili in otrokov »lahko noč«, si komaj opazil. Razumeli so se še bolje kot s pogledi. Res, razveseljivo in prijetno. Na tak red in takt bi morali navajati otroke vsepovsod. Pri tem pa smo storili levo uslugo hori legalis doma. Kajti osnovnošolski otroci ne smejo bedeti pozno v noč, če želimo, da bodo naslednji dan aktivno delali doma in v šoli.

—V—

od 18 do 96 let

Test za vašo linijo

Ali ste dovolj vitki in gibčni? Ali vam je potrebna vsakdanja gimnastika? Preizkusite, če ste v »formi« in odgovorite na naslednja vprašanja:

● Lahko primete predmet, ki je 55 centimetrov nad vašo glavo, z vzpenjanjem na prste?

● Lahko poberete knjigo s tal brez prepogibanja kolena?

● Ko sedite na kavču, ali lahko podvijete noge čisto pod sebe?

● Pokleknete in se poskušate vstati na svoje pete. Ali lahko?

● Vsedite se na pod in prekrizajte noge. Ali lahko vstanete brez pomoči rok?

Če ste na večino vprašanj odgovorili z ne, potem je potrebno, da vadite vsak dan gimnastične vaje. Katere? Prav te, s katerimi smo vas testirali!

Za tiste, ki so odgovorile z da, sledi drugi test. Vzamite iz omare stare obleke in jih po vrsti oblecite. Če so vam le malo pretesne — vadite gimnastične vaje.

ŠKORNJI IZ VELURJA

Tovarna čevljev »Proleter« iz Beograda je izdelala visoke ženske škornje iz velurja v različnih barvah. Škornji so bili zelo opazni na beograjskem sejmu oblačil in konfekcije.

Komercialni direktor tovarne je izjavil, da so ti škornji namenjeni predvsem izvozu, vendar bodo del kontingenta izdelali tudi za domače tržišče.

Kako bomo drugo leto oblečene?

Nosile bomo:

● Kratka krila, ki ne bodo ravno mini, bodo pa nevesekakor nad kolonom.

● Kostime z daljšimi oprijetimi jopami, razširjenimi v višini bokov.

● Plašče s poudarjeno linijo, največkrat z dvignjenim pasom.

● Kostime s hlačami (za mlajše in za šport), ki bodo na koncu razširjene.

● Mnogo, mnogo izredno lepih usnjenih plaščev, kostimov in vetrovk.

● Čevlje, spredaj odsekane, ne ravno lepe, toda udobne.

V DELAVSKI UNIVERZI SO ZOPET ZAČELI Z IZOBRAŽEVANJEM

Dvajset slušateljcev že obiskuje začetni tečaj nemškega jezika, ki ga je pripravila velenjska delavska univerza. Intenzivno pa pripravljajo tudi več drugih izobraževalnih oblik.

Učenci z nepopolno osemletko, ki končajo šolo v rudarskem šolskem centru, ne dobijo splošno veljavno strokovno spričevalo, če do konca šolanja ne pridobijo potrebne osnovnošolske izobrazbo. V prvem letniku rudarske šole je 24 učencev, ki nimajo zaključene 8. razreda osnovne šole, 40 jih nima 7. razreda in 22 šestega razreda. Nadalje je v 2. letniku z nepopolno osnovno šolo 52 učencev in v 3. letniku 111 učencev. Zato so pri delavski univerzi odprli oddelke večerne osnovne šole, predvsem za učence tretjega letnika, ki bi naj še v tem šolskem letu končali zadnji in predzadnji razred osemletke. S pomočjo večernega šolanja je možno v

enem šolskem letu uspešno opraviti dva razreda osemletke.

Tudi v delovnih organizacijah je precej zaposlenih, ki nimajo končane osemletke. Prav bi bilo, da bi razmišljali in nudili možnost članom posameznih delovnih kolektivov, da izpolnijo osnovno zakonsko določilo. Če bodo pokazali dovolj zanimanja, potem bo večerno osnovno šolstvo postalo glavna dejavnost delavske univerze v Velenju.

MALI OGLASI

● ČEVLJARSKO DELAVNICO sem odprl na Koroški cesti 7. Se priporočam. Ivan Turinek, Velenje.

Trgovsko podjetje na veliko in malo

»BAZEN«
Velenje

razpisuje delovno mesto:

vodje predstavništva
v Beogradu.

Pogoji:

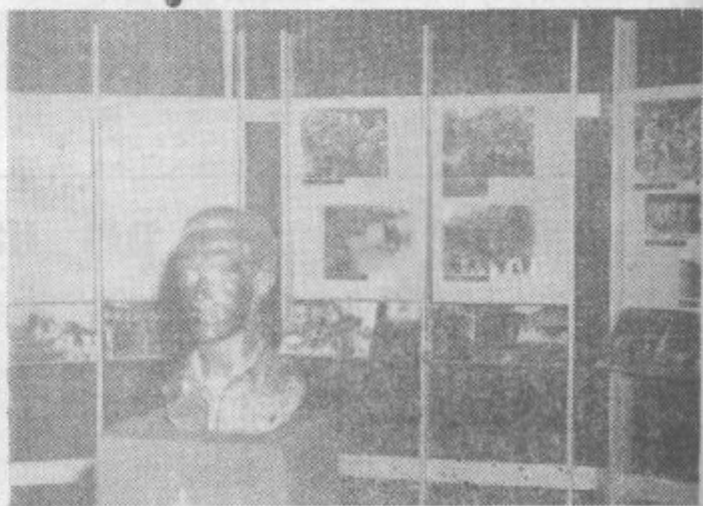
● višja strokovna izobrazba z 2-letno ustrežno prakso ali

● srednja strokovna izobrazba s 5-letno ustrežno prakso ali

● visokokvalificiran delavec trgovske stroke s 7-letno primerno prakso v komercialnih poslih.

Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

Ponudbe s potrebnimi dokumenti pošljite na upravo podjetja.

Odkar so odprli v Velenjskem gradu rudarski muzej, si ga je ogledalo že 6.000 obiskovalcev. Vsak deseti obiskovalec pa je iz tujine. Muzej so letos razširili. Uredili so oddelek NOB in opremili Tomšičevo sobo (na fotografiji). Zdaj pripravljajo razstavo, ki bo prikazovala odjek velike oktobrske revolucije.

ZAHVALA

Ob prerani izgubi moža in očeta

Hermana Verhovnika

se iskreno zahvaljujem sorodnikom, prijateljem, znan-
cem, rudarski godbi, govorniku iz Chrom metala, da-
rovalcem cvetja in sodelavkam iz tovarne gospodinj-
ske opreme, za izrečeno sožalje in tolažbo.

Zalujoča žena s sinom Silvom ter
hčerkama Ireno in Sonjo